

Slovenski VESTNIK

LETNIK XLI.

CELOVEC, PETEK 7. NOVEMBER 1986

ŠTEV. 45 (2301)

Izjava ZSO ob kmečkoborskih volitvah:

Podpiramo Skupnost južnokoroških kmetov!

16. novembra 1986 bodo volili kmetje in kmetice svoje zastopstvo. Te volitve v Kmetijsko zbornico so v času zaostrene gospodarske krize, ki se zelo občutno odraža prav na področju kmetijstva.

Gospodarski razkroj našega malega in srednjega kmečkega posestva se nadaljuje. Posledica tega razkroja pa je odseljevanje s kmetij, ki močno spreminja narodnostni sestav na južnem Koroškem.

Kmetijska politika Avstrije, ki je bila usmerjena na kar se da močno povečanje proizvodnje agrarnih izdelkov, je doživela hud poraz. Zdaj pa bi hoteli reševati probleme kmetov na hrbtu le-teh.

Kmet na južnem Koroškem pa ni soočen le s strukturalno krizo avstrijskega kmetijstva, temveč tudi z dejstvom, da Kmetijska zbornica skoraj na nobenem področju ne upošteva enakopravnosti slovenskega jezika.

Ker stranke, ki kandidirajo pri volitvah v Kmetijsko zbornico, v svoji volilni propagandi ne poznajo našega jezika in v svojih volilnih predlogih tudi našega človeka ne, podpira ZSO ob letošnjih volitvah SKUPNOST JUŽNOKOROŠKIH KMETOV/GEMEINSCHAFT DER SÜDKÄRNTNER BAUERN.

SJK je nadstrankarska iniciativa južnokoroških kmetov in kmetic. SJK nagovarja vse, ne glede na idejnopolično pripadnost. SJK tudi nikogar ne izključuje že vnaprej, ne ustvarja narodnostnega geta, temveč se široko odpira problemom, s katerimi je danes soočeno kmečko prebivalstvo neglede na narodnostno pripadnost.

Poleg tega ima SJK privlačen program, ki upošteva tako gospodarske kot tudi narodnostne komponente enakopravnosti.

Tudi zato podpira ZSO pri volitvah v Kmetijsko zbornico dne 16. novembra 1986 listo 4 SKUPNOST JUŽNOKOROŠKIH KMETOV/GEMEINSCHAFT DER SÜDKÄRNTNER BAUERN. Njeni kandidati in kandidatke živijo in delajo med nami. Poznajo naše vsakdanje skrbi in probleme na področju kmetijstva iz lastnega dela in lastnih izkušenj – ne pa samo iz zaščitene pisarniških perspektiv.

KANDIDATI VAŠEGA ZAUPANJA (z leve): Jozi Haschej, Andrej Ošina, dipl.inž. Štefan Domej, Franc Wutte, Marija Miksche, Tone Sturm, Janko Zwitter, Mihi Mischkulnig, Folti Kargl, Tomej Petek.

Srečno, tovariš Matjaž!

Povsem nepričakovano nas je dosegla in do dna petresla vest, da je v Ljubljani umrl inž. Pavle Žaucer, za nas koroške Slovence nepozabni tovariš Matjaž.

Njegova življenjska pot, ki se je pred 73 leti začela v Selnici ob Dravi, je tovariša Matjaža vodila od nižin do višin človekove usode. Kot sin siromašnega kmeta je postal komunist in revolucionar, po nacistični zasedbi Jugoslavije

in izgnanstvu v Srbijo se je takoj priključil tamkajšnjim partizanom; pozneje je prišel na Koroško prižigati iskro upora ter je postal organizator in idejni vodja koroškega partizanskega pokreta; po osvoboditvi je zavzemal različne odgovorne funkcije na republiški in zvezni ravni.

Nam na Koroškem pa je bil in ostal zvesti spremljevalec v vsem našem narodnostnem prizadevanju. Kakor se je med vojno prav po njegovi zaslugi razmahnilo pri nas partizansko gibanje, ki je že takrat vsebovalo perspektivno vrednoto povezave z narodom-sosedom, tako je bil tovariš Matjaž tudi v povojnih desetletjih pobudnik mnogih naših akcij. Zlasti pri proučevanju in ohranjanju zgodovine partizanstva, pri čuvanju in razvijanju svetlih tradicij

protifašističnega boja, pri širjenju naprednega tiska in Gašperjeve bralne značke nam je bil nepogrešljiv svetovalec in najmarljivejši sodelavec. Z nami se je iskreno veselil najmanjšega uspeha, z nami je trpel, ko smo doživljali udarce in poraze.

Sedaj se je njegovo življenjsko popotovanje zaključilo. Izgubili smo zvestega prijatelja Koroške in koroških Slovencev. Težko ga bomo pogrešali, saj je bil z vsem srcem navezan na naše kraje in naše ljudi. Ostal nam bo zgled požrtvovalnosti in prednosti, temu zgledu bomo skušali slediti pri našem nadaljnjem delu.

Poleg razočaranja in ponižanja, ki jih tudi na njegovi življenjski poti nikakor ni manjkalo, je bil tovariš Matjaž deležen številnih priznanj in odlikovanj. Drabosnjakovo priznanje SPZ in Petkova plaketa ZSO sta vidni izraz globoke hvaležnosti in spoštovanja, ki mu ga dolgujemo koroški Slovenci. Prav hvaležnost in spoštovanje nam narekuje, da ga bomo ohranili v trajnem častnem spominu.

In iz te zavesti mu ob poslednjem slovesu kličemo naš domači koroški pozdrav: „Srečno, tovariš Matjaž!“

Žalna seja na ZSO

ŽALNE SEJE na sedežu ZSO v Celovcu v ponedeljek zvečer so se udeležili poleg odbornikov Zveze slovenskih organizacij na Koroškem še zastopniki včlanjenih organizacij, navzoči pa so bili tudi zastopniki Narodnega sveta koroških Slovencev, generalni konzul SFRJ v Celovcu Borut Miklavčič ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine Ravne na Koroškem. O tovarišu Matjažu, njegovem plodnem delovanju in njegovi ljubezni do Koroške in njenega človeka je spregovoril predsednik dipl. inž. Feliks Wieser.

POSLOVITVE v sredo popoldne v Ljubljani so se udeležili tudi predstavniki naših organizacij ter številni koroški partizani, Matjaževi soborci in osebni znanci. Od svojega velikega prijatelja pa se je s pesmijo poslovil tudi Koroški partizanski pevski zbor.

8. novembra ob 12. uri okrog deželne vlade:

Z roko v roki za mir – ohranimo skupnost!

Zahteve KHD in FP po ločitvi otrok večina v deželi ni podprla; osrednji organizaciji koroških Slovencev ter znanstveniki celovške univerze so izdelali obširne predloge za izboljšanje skupnega dvojezičnega pouka; mednarodna javnost odklanja vsakršen poskus ali načrt ločevanja otrok v šoli in razredih po kriteriju prijavljenosti ali neprijavljenosti k dvojezičnemu pouku. – Prav te odločitve in znanstvene argumente pa prezira KHD, ki s svojo gonjo proti skupnemu pouku in s svojo prireditvijo v soboto noče doseči nič drugega kot to, da bi volilni boj še enkrat emocionalno razvnel. Razvnel pa na račun najslabših, na račun otrok, ter na račun mirnega sožitja v deželi. Pri tem hoče KHD prav v predvolilnem času izsiliti od strank in vlade spremembo dvojezičnega šolstva. Zato ima KHD 8. 11. svoje „zborovanje“, katero hoče koristiti tudi za to, da bi ustregle stranke pri „dunajskem vrhu“ njegovim ločitvenim zahtevam.

Na to so opozorili zastopniki Nadstrankarskega komiteja za

obrambo dvojezične šole na Koroškem v dveh tiskovnih konferencah. Prvo so priredili v Celovcu, drugo pa na Dunaju. Na primerih lastnih življenjskih izkušenj ter po strokovni plati so ponazorili, kake katastrofalne posledice bi imela ločitev otrok: Škode ne bi utrpela le prizadeta manjšina, ločitev bi razdrla obstoječa prijateljstva, ustvarila bi geto, ogrožala obstoj narodne manjšine in duge kulture v deželi, hkrati pa bi škodovala tudi mednarodnemu ugledu Koroške in Avstrije nasploh. Prav tistemu

ugledu, ki ga je Avstrija pač kljub Waldheimovi „pozabljivosti“ ter oživiljanju fašističnih tokov še obdržala.

Zato poziva komite, ki ga sestavljajo zastopniki in posamezniki iz socialističnega, komunističnega, alternativnega in katoliškega tabora, tudi na mirovno akcijo, ki bo to soboto ob 12. uri okrog deželne vlade. Z roko v roki bomo neglede na narodno pripadnost ali svetovni nazor izpričali našo voljo po mirnem sožitju v prostoru Alpe-Jadran, predvsem pa na Koroškem, v

deželi dveh kultur in dveh jezikov. Skupno se bomo postavili za ohranitev in izboljšanje skupnega dvojezičnega pouka na južnem Koroškem, ter z roko v roki izpričali našo voljo, da se ohrani skupnost, za kar pa je pogoj tudi ta, da politične in šolske oblasti zavrnejo vsakršno zahtevo po ločitvi, ter da se končno oprimejo v tem smislu strokovnih in znanstvenih raziskav, ki vse poudarjajo važnost skupnega dvojezičnega pouka za dosego enakopravnosti slovenskega jezika in kulture, strpnosti, miru in solidarnosti v deželi. Hkrati pa je tudi le po tej poti mogoče doseči skupni cilj: Koroško brez nacionalističnega hujskanja!

Zato sledimo pozivu Nadstrankarskega komiteja za ohranitev dvojezične šole na Koroškem in stopimo

**8. novembra med 12. in 14. uro
Z ROKO V ROKI
okrog deželne vlade.**

Nato bo v Mladinskem domu (Mikschallee) **KULTURNA PRIREDITEV** (Nastopajo hrvaška rock-skupina iz Gradišanskega „Bruji“, ansambel „Drava“ in kantavtor Arthur Burz)

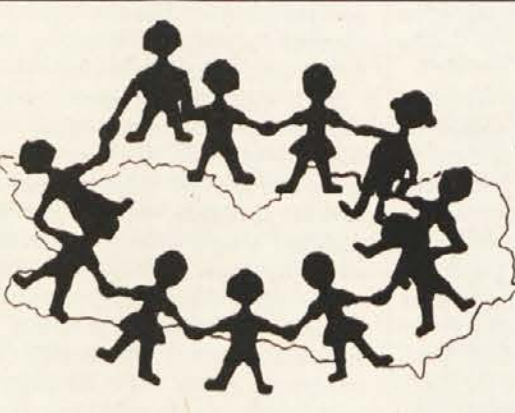
Danes od 9.-18. ure in v soboto od 8. do 12. ure bodo člani komiteja opozarjali na Starem trgu na prireditve in na naše zahteve.

PREBERITE

- na strani
- 2 Osrednja spominska svečanost ob Dnevu mrtvih
 - 2 Znanstveni sodelavci celovške univerze proti ločevanju otrok na južnem Koroškem
 - 3 O solidarnostnih prireditvah v Salzburgu in Celovcu („Zgoče kot dotiki“)
 - 4 Kandidata SJK v razgovoru s SV
 - 5 Tribuna bralcev
 - 7 Nikaragva izgrajuje socialno mrežo
 - 8 Petroviča o sodobnem smučanju

ZADNJE VESTI

- V torek 11. novembra bo na Dunaju „manjšinski vrh“ predsednikov zveznih in deželnih strank.
- Izšla je druga številka Slovenskega vestnika v nemškem jeziku. Dobila so jo vsa gospodinjstva na Koroškem.
- V torek se je v Boznu zbralo par tisoč pristašev italijanskih fašistov. Napadli so dvojezičnost in zaščitno nemško govorečih južnih Tirolcev.

Naša moralna dolžnost je da se s spoštovanjem in hvaležnostjo spominjamo padlih borcev proti fašizmu

„Ni le običajna vsakoletna navada, da se ob Dnevu mrtvih zberemo na enem od 40 pokopališč na južnem Koroškem, kjer so pokopani padli partizanski borci, temveč je moralna dolžnost, da se vsi poštteni demokrati s spoštovanjem in hvaležnostjo spomnimo padlih borcev proti fašizmu in žrtev nacifašističnega nasilja.“

Tako je dejal predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc na kratki spominski svečanosti, ki je bila minuli petek popoldne ob partizanskem grobišču v Šentjanžu v Rožu. Posebej se je spomnil tistih, ki so pokopani na šentjanškem pokopališču: Egidija Hafnerja, Terezije Male in Janeza Vesterja iz Šnetjanža, Mihe Brumnika z Obirske in Franca Vavčeta z Raven na Koroškem. Nadalje je omenil Boštjanovega sina, ki je prav tako padel kot partizan, in župnika Janeza Hornböcka, ki so ga nacisti že leta 1942 umorili v taborišču Dachau. Spomin pa je veljal tudi vsem drugim borcev in žrtvam, med njimi zlasti partizanom, ki so padli še po kapitulaciji nacistične Nemčije med Borovljami in humperškim mostom v spopadih z nemškimi vojaki in njihovimi pomagači, ki so bežali iz Jugoslavije. Nekateri teh

junakov počivajo na pokopališču v Borovljah, številna trupla pa so takrat zmčtali v Dravo in se je za njimi zgubila vsaka sled.

Že iz teh podatkov je videti, kako velik je bil doprinos k zmagi nad fašizmom tudi v teh krajih, je dejal predsednik ZKP. Toda vse premalo se zavedamo ali pozabljamo, koliko gorja, trpljenja in strahu je moral prestat naš narod, da smo si skupno priborili svobodo. „Svoboda, ki je bila težko priborjena s krvjo in trpljenjem, pa je spet v nevarnosti. Na Koroškem se moramo še vedno boriti za pravice, ki so nam zajamčene v državni pogodbi, a se vanje zaletavajo nacionalisti in neofašisti, ki bi hoteli pod plaščem demokracije uresničiti tisto, kar jim v desetletjih ni uspelo: enonarodno nemško Koroško. Dejavnost teh sil je v demokratični in nevtralni Avstriji možna samo

Partizanski spomenik v Šentjanžu...

zato, ker je še vedno živ duh tisočletnega rajha. Zaradi tega razvoja se zgraža vsa mednarodna demokratična javnost, pa tudi Zveza koroških partizanov je vsa poveljna leta opozarjala in nenehno opozarja mero-dajne politike v državi in deželi, pa tudi v slovenski narodni skupnosti, kam pelje popuščanje tem silam.“

Partizani smo šli z velikim idealizmom v neenak boj in smo zmagali, ker smo verovali v pravičnost naše borbe, je poudaril tovariš Luc, ki je še posebej pozval mladino, naj pogumno in neustrašno hodi po stopinjah svojih očetov in mater, partizanskih borcev in žrtev fašizma, ter nadaljuje boj za dosego pravic, za katere so naši najboljši darovali življenje.

Spominsko svečanost, med katero so predstavniki Zveze koroških partizanov, Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in borčevskih organizacij z Gorenjske položili vence, so s pesmijo zaključili člani Koroškega partizanskega pevskega zbora.

Boris Race – Žarko sedemdesetletnik

Sredi dela, ki se mu reče bolj za enakopravnost slovenske narodnosti skupnosti v Italiji, je pred dnevi obhajal 70-letnico Boris Race-Žarko, dolgoletni predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu.

Tudi za obhajanje svojega življenjskega praznika si tovariš Race ni vzel veliko časa – takorekoč med eno in drugo obveznostjo je sprejemal čestitke svojih sodelavcev in prijateljev. Saj so Slovenci v Italiji prav zdaj izpostavljeni novemu navalu neofašističnih in nacionalističnih sil, medtem ko uradni krogi vprašanje globalne zaščite še naprej zavlačujejo v nedogled.

Ime Borisa Raceta je neločljivo povezano z novejšo zgodovino slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, z njenim razgibanjem življenjem, njenim široko razpredenim delovanjem in njenim trdim bojem za pravice, za enakopravno mesto v družbi, v

kateri živi. Od Trsta preko Gorice do Benečije in Kanalske doline sega njegovo „delovno področje“, kjer povsod poznajo njegovo marljivost in požrtvovalnost; povsod spoštujejo njegovo preudarno besedo, ki je porojena iz dolgoletnih izkušenj.

Tudi v matični domovini priznavajo Raceta kot povezovalno osebnost in pri nas na Koroškem ga poznamo kot velikega prijatelja, ki zavzeto spremlja tukajšnji razvoj in dodobra pozna našo problematiko. Ob njegovem življenjskem jubileju mu je sporočila svoje čestitke tudi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem. In v krog vseh tistih, ki so mu izrekli dobre želje, se vključuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika!

Učitelji celovške univerze proti ločevanju šolarjev na Koroškem

Več kot 50 sodelavk in sodelavcev celovške univerze se je v skupni izjavi, ki so jo poslali pristojnim političnim dejavnikom v deželi in državi, izreklo proti temu, da bi bila reforma manjšinskega šolstva na Koroškem izvedena na podlagi modela, ki ga je izdelala tako imenovana koroška pedagoška komisija (in ki gre v smer ločevanja otrok – op. ured.). V izjavi, ki so jo v zvezi s predvidenim razgovorom predsednikov parlamentarnih strank o koroškem manjšinskem šolstvu poslali zveznemu predsedniku dr. Waldheimu, kanclerju dr. Vranitzkemu, dr. Sinowtzu, ministru za pouk dr. Moritzu, dr. Mocku, dr. Haiderju, ministru za znanost dr. Fischerju in koroškemu deželnemu glavarju Wagnerju, je rečeno:

Das von der „Kärntner Pädagogenkommission“ ausgearbeitete Modell kann unserer Auffassung nach aus verschiedenen Gründen nicht als Entscheidungsgrundlage für eine Reform des Minderheitenschulwesens dienen.

Inhaltlich vor allem deswegen, weil Vorgabe der Kommission nicht eine im Interesse der Kinder liegende pädagogische Verbesserung des gemeinsamen Unterrichts, sondern die von den Parteien formulierten politischen Zielsetzungen der Trennung der Schüler nach sprachlichen Kriterien war. Bei der Ausarbeitung des Papiers wurde darauf verzichtet, unabhängige Wissenschaftler miteinzubeziehen, obwohl solche zur Verfügung standen und in anderen Zusammenhängen bereits konstruktive Verbesserungsvorschläge entwickelt hatten. Die Kommission bestand aus weisungsgebundenen Beamten und parteipolitisch gebundenen Funktionären und verwendete außerdem wenig Zeit für die Ausarbeitung ihres Modells. Aus unserer Sicht ist es ein weiterer Mangel, daß Vertreter der slowenischen Volksgruppe an der Kommissionsarbeit nicht wirklich beteiligt waren. Die Universität Klagenfurt wurde zwar in das Anhörungsverfahren eingebunden, die Vorschläge ihrer Vertreter wurden jedoch im vorliegenden Entwurf in keiner Weise berücksichtigt.

Wir schlagen daher vor, für eine allfällige Entscheidung über die Reform des Minderheitenschulwesens andere Entscheidungsgrundlagen als die der „Kärntner Pädagogenkommission“ heranzuziehen. Unserer Meinung nach sollten Entscheidungsgrundlagen von einer Kommission bestehend aus Sozialwissenschaftlern österreichischer Universitäten und eventuell aus beigezogenen ausländischen Fachleuten erarbeitet werden.

Eine solche Kommission hätte in unabhängiger Gutachterfunktion alle bisherigen Vorschläge zu prüfen und verfassungs- und staatsrechtliche sowie pädagogisch-sozialwissenschaftliche Entscheidungshilfen vorzubereiten.

Wir bitten Sie, unser Anliegen nach Kräften zu unterstützen, wenn Sie mit uns der Ansicht sind, daß Veränderungen im Minderheitenschulwesen internationalen Reformstandards (zum Beispiel in Form wissenschaftlich begleiteter Schulversuche) genügen müssen und einen Prüfstein des Selbstverständnisses der österreichischen Demokratie darstellen.

Folgende Universitätsprofessoren, Universitätsdozenten und Universitätsassistenten der UBW Klagenfurt haben die Stellungnahme unterzeichnet:

OAss.Dr. Vladimir Wakounig, Univ.Ass.Mag.Dr. Gerald Knapp, OAss.Dr. Walter Tietze, OAss.Dr. Marion Mitterlehner, O.Univ.Prof.Dr. Josef Klingler, Univ.Ass.Dr. Herbert Altrichter, O.Univ.Prof.Dr. Peter Posch, Dipl.Ing.Dr. Hildegard Enzinger, Univ. Doz.Dr. Herbert Janig, Dr. Johann Stückler, O.Univ.Prof.Dr. Peter Gstettner, O.Univ. Prof.Dr. Klaus Ottomeyer, OAss.Dr. Michael Polemis, Univ.Ass.Mag. Valentin Sima, OAss.Dr. Markus Wenninger, O.Univ.Prof.Dr. Günther Hödl, Univ.Ass.Dr. Karin Heitzhofer, Univ.Doiz.Dr. Manfred Moser, Univ.Doiz.Dr. Thomas Hartmann, Univ.Ass.Dr. Franz Ofner, Univ.Doiz.Dr. August Fenk, Univ.Doiz.Dr. Andreas Leitner, OAss.Dr. Franz Dotter, O.Univ.Prof. Alois Brandstetter, Univ.Ass.Mag.Dr. Primus-Heinz Kucher, OAss.Dr. Gottfried Süssenbacher, O.Univ.Prof.Mag.Dr. Norbert Schausberger, Univ. Doz.Dr. Andreas Moritsch, Univ.Ass.Mag. Wolfgang Forsthuber, OAss.Mag.Dr. Günther Stotz, OAss.Dr. Hans Gröchenig, Prof.Dr. Robert Saxer, O.Univ.Prof.Dr. Albert Berger, OAss.Mag.Dr. Gerhard Steingreß, OAss.Mag.Dr. Josef Langer, OAss.Dr. Ewald Krainz, O.Univ.Prof.Mag.Dr. Paul Kellermann, OAss.Dr. Axel Krefting, Prof.Dr. Josef Schöfnecker, OAss.Mag.Dr. Adolf Wimmer, OAss.Mag.Dr. Johann Köberl, OAss.Dr. Friedrich Zimmermann, Univ.Ass.Mag.Karl Nessmann, Univ.Doiz.Mag.Dr. Hermann Kautschitsch, Univ.Ass.Mag.Dr. Walter Ötsch, Ao.Univ.Prof.Dr. Winfried Müller, Univ.Ass.Mag. Georg Gombos, Prof.Mag.Dr. Maria Zenkl, Univ.Ass.Mag. Willi Berger, OAss.Dr. Ernst Kotzmann, O.Univ.Prof.Dr. Arno Bamme, O.Univ.Prof.Dr. Gerhard Neweklowsky, Univ.Ass.Dr. Herta Laussegger.

Prvi kandidat KPA Franz Muhri:

„Dvojezično šolstvo moramo braniti in izgraditi!“

Prvi kandidat Komunistične partije Avstrije za državnoborske volitve Franz Muhri je izjavil, da nudi KPA jasno alternativo k od socialnega partnerstva določeni zvezni politiki. Rekel je, da naj bi ta socialnopolitarska politika po volitvah dovela do velike koalicije, katere politična vsebina bi bile večje obremenitve delavcev in kmetov, protireforma na socialnem področju (npr. pri penzijah), nadaljnja razprodaja podržavljene industrije, večja brezposelnost, še več privilegijev in odločanja po kriteriju pripadnosti k določeni stranki, ter še manj možnosti za odločanje. Komunisti pa da se zavzemajo za ohranitev priborjenih socialnih pravic ter delovnih mest, za socialno davčno reformo na račun bogatih, za več demokracije in za zaščito narave.

Muhri je izjavil, da je za KPA važen del demokratičnega boja tudi konsekvantno nastopanje za pravice narodnih manjšin in za popolno uresničitev člena 7 državne pogodbe. Tej programatični drži ustrezajoče pa da je KPA že od vsega začetka naprej aktivno nastopala proti zahtevam KHD in FP po poslabšanju dvojezičnega šolstva na Koroškem. „Skupni pouk slovensko in nemško govorečih otrok ne smejo odstraniti okolišnic, dvojezično šolstvo moramo braniti in izgraditi“, je rekel Muhri in dodal, da KPA odklanja tudi tako imenovano „rešitev“ deželne pedagoške komisije, ki so jo sestavile v koroškem deželni zboru zastopane stranke. Ta rešitev ustreza željam KHD in FP, je dejal Franz Muhri in zabeležil, da „tisti, ki podpira take nemškonalne zahteve, škoduje tudi interesom Avstrije.“

Nadalje je Muhri poudaril, da se KPA posebno energično zoperstavlja napovedi KHD, da hoče speljati 8. novembra prireditve proti dvojezični šoli. Ugotovil je, da je zvezni predsednik FP Haider izrazil to prireditev za ponovni poskus izsiljevanja ÖVP in SPÖ, od katerih terja od tega

Franz Muhri, prvi kandidat KPA pri državnoborskih volitvah

dne „pozitivno rešitev“ v smislu KHD in FP. To pa po Muhrijevu mnenju dela Haider v gotovosti, da so tudi znotraj omenjenih strank sile, ki so pripravljene kloniti tem zahtevam.

Na koncu je Muhri ugotovil, da je za komuniste demokratični boj za pravice koroških Slovencev temeljno vprašanje demokratične in internacionalistične drže nasploh. „Zato se bomo tudi v bodoče kot zanesljiva sila v zavezništvu z vsemi ostalimi demokratičnimi silami zavzemali za pravice koroških Slovencev ter za ohranitev in izgradnjo dvojezičnega šolstva. Pri tem pa bo naša teža odvisna tudi od tega, v kolikšnem obsegu bomo dobili pri državnoborskih volitvah tudi glasove demokratičnih in naprednih volilcev, tudi teh iz vrst koroških Slovencev samih.“

...pri katerem je bila letos osrednja spominska svečanost za Dan mrtvih

Značilno časovno sovpadanje

Naključja rodijo včasih res zanimive podobnosti. V soboto prireja KHD v Celovcu „zborovanje za pravico staršev“, s katerim hoče podkrepiti svojo zahtevo po reformi manjšinskega šolstva v smislu ločevanja otrok po jezikovnih kriterijih. Deželnozborske stranke se po svojem nedavnem dogovoru, da hočejo manjšinsko vprašanje tokrat izločiti iz volilnega boja, ne upajo prav, da bi KHD-jevskemu zaostrovanju dale običajno podporo; socialistično glasilo je celo odklonilo objavo vabila na omenjeno prireditev. Toda jasne in odločne obsodbe s strani strank tudi tokrat ni slišati – saj vendar živimo v demokraciji in vsak lahko dela kar hoče.

Le tri dni pred KHD-jevsko mobilizacijo najbolj „pristnih Korošcev“ so južnotirolski neofašisti imeli v Bocnu manifestacijo, s katero so hoteli podkrepiti italijanski značaj Južne Tirolske, kakor so to pred nedavnim napravili že v Trstu. Na Južnem Tirolskem so neofašisti v zad-

njem času sploh zelo agilni in njihove dejavnosti so naperjene predvsem proti izpolnitvi še preostalih določil tako imenovanega „paketa“, s katerimi naj bi bila uresničena enakopravnost nemškega jezika tudi pred sodišči in upravnimi oblastmi.

V zvezi z izzivalno manifestacijo neofašistov je vodstvo južnotirolske ljudske stranke (SVP) izdalo ostro protestno noto, v kateri označujejo te dejavnosti kot žalitev za državljane nemške in ladinske narodnostne skupine na Južnem Tirolskem ter provokacijo za vsakega dobromislečega človeka.

Obenem pa je SVP izrazila prese-nečenje nad molkom italijanskih demokratičnih strank v bocenski pokrajini, katerim očita, da niso imele dovolj moči in poguma, da bi preprečile izzivanje neofašistov, ki gotovo ne more prispevati k pomiritvi duhov, ki so na Južnem Tirolskem zadnje čase sploh nevarno zaostreni.

Časovno sovpadanje obeh prireditvev je gotovo naključno? Zato pa ni nič manj značilno.

Čudna spremenljivost ministra Jankowitscha

Zunanji minister Jankowitsch je ta teden sprejel južnotirolskega politika Karla Oberhauserja in z njim obravnaval načela avstrijske južnotirolske politike. Pri tem je minister urgiral zahtevo po čimprejšnji izpolnitvi zadnjih določil južnotirolskega „paketa“, zlasti glede enakopravnosti nemščine pred sodišči in upravnimi oblastmi. Poudaril pa je tudi, da Avstrija svojo politiko glede Južne Tirolske vodi v najtesnejšem soglasju s predstavniki južnih Tirolceev.

Glede Južne Tirolske torej jasna in odločna beseda. Precej manj jasne in odločne pa so izjave ministra Jankowitscha tedaj, kadar je govora o manjšinah doma v Avstriji. V nedavni TV-diskusiji z novinarji je minister – kakor smo poročali že v zadnji številki – vsaj „po ovinkih“ priznal, da vprašanja manjšin in posebej člena 7 še niso zadovoljivo rešena. Le nekaj dni zatem pa je v KTZ izjavil, da je Avstrija določila člena 7 „vestno izpolnila“. Komu na ljubo pa je tako hitro spremenil svoje mnenje?

Slovenci v Ameriki podpirajo boj rojakov v Avstriji in Italiji

Slovenska narodna podporna jednota, osrednja napredna organizacija Slovencev v ZDA, je imela pred kratkim svojo redno konvencijo (občni zbor ali kongres – op. ured.), na kateri so izvolili tudi novo vodstvo. Več kot 200 delegatov je dosedanjemu predsedniku Edwardu Hribarju ponovno izreklo zaupanje za nadaljnjo štiriletno delovno dobo, za podpredsednika pa so izvolili Johna Fabeca.

Po živahni razpravi so delegati sprejeli kar 36 resolucij, v katerih so izpovedali svoje stališče in zahteve do najrazličnejših prijateljev. Med temi sta tudi resolucija o svetovnem miru in resolucija proti atomskemu oboroževanju. Na svojem zboru pa so tudi sklenili, da bodo ameriškemu kongresu ter avstrijski in italijanski vladi naslovili poziv, naj uresniči člen 7 avstrijske državne pogodbe ter sprejmejo zaščitni zakon o slovenski manjšini v Italiji.

Posebna številka revije „Il territorio“

Pretekli teden so na sedežu dežele Furlanije-Juljske krajine v Rimu predstavili posebno številko revije „Il territorio“, ki je v celoti posvečena kulturnemu življenju in vsestranskemu družbenemu ustvarjanju slovenske narodne skupnosti iz Ronk, je bila priložnost za okroglo mizo, ob kateri so razni strokovnjaki z različnih zornih kotov osvetlili manjšinski položaj slovenske narodne skupnosti v Italiji v odnosu do dežele in v vsedrjavne stvarnosti.

Pri razpravi okrogle mize, ki jo je vodil glavni urednik revije Rizzi, so sodelovali ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu Darko Bratina, senatorja Castiglione in Pasquino ter predstavniki političnih strank ter cerkve. Prof. Bratina je podčrtal, da je sodelovanje ob meji kulturna

dobrina in da so manjšinska vprašanja danes že dosegla vsedrjavne dimenzije, medtem ko je socialistični senator Castiglione razložil novo „vladno filozofijo“ o postopni zaščiti Slovencev! Predstavniki neodvisne levice Pasquino je govoril o „južnotirolski nevarnosti“, ki bremeni tudi mnoge napredne Italijane v odnosu do Slovencev v Italiji. Chiarante in De Mauro pa sta osvetlila kulturno in šolsko plat manjšinske problematike. Zelo občuten je bil na koncu poseg monsignorja Morettija, ki je izpričal solidarnost odprtega dela Furlanov do Beneških Slovencev.

Izdaja posebne številke revije „Il territorio“ s problematiko Slovencev v Italiji je brez dvoma

velik korak v smer informiranja o kulturi in življenju slovenske narodne skupnosti v širši italijanski prostor oz. center – v Rim, kjer s to problematiko gotovo niso zadostno seznanjeni. Pomembnost takega dejanja je posebej naglasil „Primorski dnevnik“, iz katerega v skrajšani obliki povzemamo tozadevno informacijo, ki tudi ugotavlja, da je treba še večkrat tako nazorno spregovoriti o problemih Slovencev, kot je to bilo storjeno v reviji „Il territorio“. Končno pa je tudi povedano, da bo revijo treba predstaviti tudi v Beogradu, v jugoslovanskem kulturnem prostoru, ki večkrat ni podrobno seznanjen z razvejano stvarnostjo Slovencev v zamejstvu.

Žgoče kot dotiki – Brennend wie Berührungen

Pod tem naslovom je Slovenska prosvetna zveza v Celovcu priredila skupno z „Arbeiterkulturrein Salzburg“, SLO – okraj Salzburg in kulturnim krožkom „Bert Brecht“ iz Bozna informativni literarni večer v Salzburgu (27. 10.) in v Celovcu (28. 10.).

Predstavile so se tri manjšine, ki živijo vsaka v drugačnih družbenih okoliščinah: lužiški Srbi iz NDR, južni Tirolci in koroški Slovenci. Situacijo lužiških Srbov je prikazal pisatelj Jurij Koch, ki je tudi bral odlomek iz svojih literarnih del. Bral je o svojem odnosu do nemškega jezika in kako mu materinščina odpira dodatne jezikovne in izrazne možnosti. Povedal je, da ima pripadnik malega naroda poseben čut za vsako krivico in je zato lahko družbeni korektiv. Čeprav Nemška demokratična republika velikodušno podpira delovanje lužiških Srbov in nimajo nikarkršnih finančnih problemov, pa narodna skupnost vendarle nazaduje. Menil je, da v zavesti manjšine še vedno učinkuje stoletja trajajoče zatiranje in zapostavljanje in s tem občutek manjvrednosti. V primerjavi z nami ali južnimi Tirolci je njihova situacija dodatno otežkočena, ker nimajo matičnega naroda.

Zato imajo tudi več jezikovnih problemov, ker jim manjkajo moderni izrazi v materinščini. Poseben znanstveni inštitut se ukvarja s to tematiko.

Povsem drugačna je situacija južnih Tirolcev. Christof Hartungen – zgodovinar in učitelj iz Bozna – je nakazal, kakšni problemi nastajajo, če dve narodni skupnosti živita ločeni druga poleg druge, kot je to v južnem Tirolu. Mlajša generacija s tako situacijo ni zadovoljna in si želi več kontaktov tudi z Italijani. Hans Schwärzer – kabaretist iz Merana – je na zbadljiv način karikiriral južnotirolsko radijsko oddajo.

Za koroške Slovence sta spregovorila Vida Obid, Jože Messner (v Celovcu) in Janko Messner. Obid je na kratko nakazala zgodovinski razvoj koroških Slovencev, predvsem pa je informirala salzburško publiko o aktualnem šolskem vprašanju. Janko Messner je bral iz svoje knjige „Kärntner Heimatbuch“ in tako nazorno ilustriral našo vsakdanjo situacijo.

Publika je še po prireditvi z zanimanjem diskutirala; v Salzburgu so sklenili resolucijo proti šolskim modelom, ki hočejo ločevati naše otroke.

slovenska prosvetna zveza

„ana bovha me ščiple“

koncert slovenskih šaljivk

nedelja

16. 11.
14.30^h

mladinski dom

mikschaallee

celovec

nastopajo:

zbori
+
pevske
skupine
:
iz
roža,
podjune
+
zilje

Nastopajo: Mladinska skupina iz Ledine, Mešani zbor „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu, Vokalno-instrumentalni trio iz Roža, Moški zbor SPD „Borovlje“, Eda in Silvija Velik iz Sel/Kota, Mešani zbor SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni, Moški zbor SPD „Vinko Poljanec“ iz Škocijana, Mešani zbor SPD „Srce“ iz Dobrole vasi, Mešani zbor „Peca“ iz Globasnice, Oktet „Suha“ KPD „Drava“ iz Žvabeka in Dekliški zbor SPD „Edinost“ iz Pliberka.

Povezava: Zalka Steiner in Toni Štiker

Vstopnina šil 50.- Vstopnice v pisarni SPZ, pri krajevnih prosvetnih društvih in v Posojilnicah.

V počastitev 400-letnice smrti Primoža Trubarja Trubarjevi dnevi na Dunaju

Pod pokroviteljstvom zveznega ministra za znanost dr. Heinza Fischera in ambasadorja SFRJ na Dunaju dipl. inž. Miloša Krstiča bodo v dneh od 19. do 22. novembra 1986 potekali Trubarjevi dnevi in sicer v počastitev 400-letnice smrti Primoža Trubarja. Vse prireditve bodo v Palači Palffy, Josefsplatz 6.

V sredo, 19. novembra bo ob 19. uri v Figarovi dvorani predstavitev knjig, ki so izšle ob 400-letnici smrti Primoža Trubarja. Znanstveni uvod bosta imela prof. dr. Jože Koruza iz Ljubljane in prof. dr. Jože Rajhman iz Maribora, medtem ko bo besedo povežave imel Peter Wieser.

V četrtek, 20. novembra bo ob 11. uri v Beethovnovi dvorani slavnostna akademija. Pozdravne besede bosta spregovorila direktorica Kulturno-informativnega centra SFRJ na Dunaju prof. Ivanka Vrhovčak in zvezni minister dr. Heinz Fischer, ki je tudi predsednik Avstrijsko-jugoslovanskega društva. Slavnostna govornika bosta dr. Bratko Kreft iz Ljubljane in univ. prof. dr. G. Newelowsky iz Celovca; koncertni del akademije bo oblikovala pianistka Dubravka Tomšič, ki bo izvajala dela Scarlattija, Beethovna, Chopina in Srebotnjaka. V petek, 21. novembra bo ob 19. uri v Beethovnovi dvorani praznovedba slovenskega filma „Henrik“, umetniški film o Primožu Trubarju v koprodukciji RTV Ljubljana in ORF. Po projekciji bo pogovor s scenaristom, režiserjem in igralci. Pogovor bo vodil Feliks J. Bister. Sobota, 22. november, je rezervirana za otroke; ob 15.30 uri bo v Figarovi dvorani spevoigra „Maček Muri“ in sicer po besedilu Kajetana Koviča in glasbi Jerka Novaka.

Priporočamo, da Slovenci, zlasti študentje, ki živijo na Dunaju, izkoristijo priložnost in obiščejo eno izmed

prireditev. Za vse prireditve je vstop prost. Pred oz. po prireditvah bo potekala tudi prodajna razstava knjig.

Kulturne novice

Jutri in v soboto je še možen ogled mednarodne likovne razstave INTART, ki je brez dvoma reprezentančen pregled likovne ustvarjalnosti umetnikov treh dežel – Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine. Razstava, ki je najprej bila pokazana v Ljubljani, bo, kot že zapisano, odprta do jutri in sicer do 13. ure v Domu umetnikov v Celovcu.

Potem bodo razstavo prenesli v Videm, kjer bo dostopna javnosti naše sosednje dežele.

Slovenski slikar **Mario L. Vilhar**, ki je znan tudi pri nas na Koroškem, se bo prihodnji petek v Postojni, njegovem rojstnem kraju, predstavil z novim ciklom svojih del. Vilhar je kot umetnik tudi mednarodno znan in priznan, saj ima za sabo vrsto razstav v domala vseh večjih evropskih kulturnih centrih. Mario L. Vilhar je v kiparstvo uvedel tehniko metalizacije, njegova glavna dejavnost pa je grafično oblikovanje in oblikovanje medalj. Znan je tudi kot pesnik in novinar.

Med letošnjimi dobitniki kulturnih nagrad dežele Koroške, je tudi mladi slovenski pesnik in pisatelj **Janko Ferk**. Prejel bo pospeševalno nagrado, ki mu jo je prisodila pristojna žirija. Kot znano, je član žirije tudi predsednik Slovenske prosvetne zveze Tomaž Ogris.

Nagrade bo v obliki posebne svečanosti v začetku decembra podelil deželni glavar Wagner.

Janku Ferku k nagradi iskreno čestitamo!

Kulturno pismo iz Slovenije

30 tisoč ljudi obiskalo Borštnikovo srečanje

Kot smo že napovedali, se moramo v tem kulturnem pismu vrniti k Borštnikovemu srečanju, ki se je pred tednom dni (30. oktobra) končalo v Mariboru in spet v zaokroženi podobi predstavilo ustvarjalno moč vseh slovenskih gledališč. Če bi sodili po tem, da strokovna žirija letošnjega srečanja ni podelila Borštnikove nagrade za najboljšo predstavo v celoti, bi bili prepričani, da je vsa prikazana gledališka bera zadnjega leta obstala na povprečju. Seveda pa taka sodba ni sprejemljiva, ker nagradenost ali nenagradenost še ne pomenita objektivnega stanja te ali one gledališke uprizoritve.

Gledalci, ki so vedno do zadnjega sedeža napolnili mariborsko gledališko dvorano, so se vendarle srečali z živahnim gledališkim dogajanjem. O tem govorijo tudi nagrade za posamezne igralske storitve. Dobili so jih Ivo Ban, Boris Cavazza, Jerca Mrzel in Jagoda Vajt. Za režijo je dobil nagrado Vinko Moderndorfer, za scenografijo pa so podelili nagrado uprizoritvi drame Daneta Zajca Kalevala. Letos so prvič podelili tudi nagrado za gledališko kritiko,

Gledališki igralec Zlatko Šugman, dobitnik Borštnikovega prstana

ki jo je prispeval dnevnik Večer, prejel pa jo je kritik Dela Andrej Inkret.

Med nagradami je bil glavni dogodek Borštnikovo srečanje. Najvišje slovensko gledališko odlikovanje je tokrat dobil igralec Mesnega gledališča ljubljanskega – Zlatko Šugman, ki je svojo igralsko pot začel v Ptuj in Mariboru in ki je danes popularna gledališka osebnost. Uveljavil se je zlasti kot gledališki komik, in Borštnikov

prstan mu je prinesel komedijantski tip vlog. Ko se je Šugman zahvalil za visoko priznanje, je tudi rekel, da se zahvaljuje občinstvu, ki mu je pomagalo prismejati to dragoceno odličje.

Prireditve Borštnikovega srečanja si je ogledalo blizu trideset tisoč ljudi. Največ jih je bilo na gledaliških predstavah, ki so preplavile severovzhodno Slovenijo, deloma pa odmevale tudi prek meja. Tako je na primer Štefka Drolčeva nastopala tudi v Celovcu. Število obiskovalcev kaže na silo radovedno in navdušeno občinstvo, kar je za prihodnost Borštnikovega srečanja velika prednost. Maribor bo namreč čez kakšni dve leti dobil novo gledališko stavbo, nova dvorana bo imela čez tisoč sedežev, to pa pomeni, da bo potrebna na gledališče navajena publika, ki ob deset dni trajajočem programu ne bo onemogla. Za zdaj vse kaže, da se za to ni bati, kot se tudi ni bati za prihodnjo usodo Borštnikovega srečanja. Ob koncu je dr. Matjaž Kmecl, predsednik srečanja dejal, da se je prireditve zakoreninila v slovensko kulturo in da tu živi nepogrešljivo.

Vili Vuk

16. novembra volimo listo 4

V prejšnjih številkah Slovenskega vestnika smo vam predstavili prve štiri kandidate Skupnosti južnokoroških kmetov. Do besede pa naj pridejo tudi še drugi kandidati iz treh južnokoroških dolin. Tokrat smo se menili o vprašanih kmečkem življenju z Jožem Hašejem iz Kokij pri Dobri vasi in Mihijem Mischkulnigom iz Branče vasi pri Bilčovsu. Hašej je na 9. Mischkulnig pa na 10. mestu kandidatne liste SJK.

„Velike stranke se ne brigajo za malega kmeta“

Joze Hašej

Slovenski vestnik: Število kmetov vsa zadnja leta nazaduje, vedno več malih kmetov si mora poiskati dodatno zaposlitev. Skupnost južnokoroških kmetov se zavzema za ohranitev zdravih kmetijskih obratov. Kako se naj bi kmetje branili proti ogrožanju svoje eksistence?

Joze Hašej: Res je, ne veš ali bi ostal na kmetiji ali šel na „šit“. Radi bi proizvajali več mleka, pa ne smemo, čeprav na Koroškem proizvajamo za koroške potrebe premalo mleka! Na drugi strani tudi v naši okolici ni veliko možnosti za druge zaposlitve.

Predvsem mali kmetje so v hudem položaju. Imaš na primer le 5 krav, vendar te omejuje kontingent. Malim kmetom ne bi smeli omejiti proizvodnje mleka, kako se naj preživlja?

SV: V programu predlaga Skupnost južnokoroških kmetov tudi večjo prodajo mleka in mlečnih izdelkov na domačem trgu. Kaj še pride v poštev, da si kmet izboljša svoj položaj?

Hašej: Sam sem se začel ukvarjati s sončnicami, zrnje stisnemo, za oljem je veliko povpraševanje. Je enostavno boljši kvaliteta, pristno je. Pri cenejših oljih v trgovinah so dostikrat olja iz drugih rastlin zraven.

Tudi pri krmi se bi dalo marsikaj izboljšati. Žal je dejstvo, da se moraš sam truditi, premalo je podpore in razumevanja. Tudi pri grahu, ki ga koristimo kot beljakovinsko krmo, se moraš sam truditi. Tako sem pri grahu letos čakal do zadnjega dne, da sem dobil seme. Če bi se kmetijska politika tu preusmerila že pred 10 leti, bi bil danes položaj že boljši. Preveč je vse usmerjeno na svojo.

SV: Zakaj si se odločil za sodelovanje pri Skupnosti južnokoroških kmetov?

Hašej: Položaj kmeta, predvsem malega, je danes precej težaven. Za proizvodnjo na veliko imaš premalo zemlje, primanjkuje tudi drugih možnosti, zato ostaja naša kmečka „plača“ v

zadnjih dvajsetih letih enaka, medtem ko delavcu plača raste. Če hočemo dobiti isto kot delavec, moramo sornazmerno vedno več delati.

Zastopniki velikih strank pa delajo v kmečki politiki takšne zakone, ki koristijo le velikim, mali pa nastradamo. Naprimer se Deuschmann ni zavzemal za malega kmeta. In tudi Mock in Haider nastopata pri demonstracijah kmetov, ko gre za glasove. Njih stranke pa sklepajo zakone, ki koristijo le velikim kmetom in podjetjem, ki predelujejo kmečke izdelke.

Zakaj moramo importirati za 4 milijarde šilingov beljakovinske krme, ko bi z ustrežno podporo kmetje v domačem kraju pridelovali isto krmo?

SV: Hvala za pogovor.

„Treba je izboljšati socialno zavarovanje“

Mihi Mischkulnig

Slovenski vestnik: Eden glavnih ciljev Skupnosti južnokoroških kmetov je ohraniti zdrave kmetije in dvigniti samozavest kmečkega prebivalstva v socialnem in narodnostnem smislu. Kje žuli čevlji kmeta in kaj se bi lahko ukrenilo?

Mihi Mischkulnig: Zaradi spreminjanja struktur v kmetijstvu so kmetje imeli vedno manj dohodkov. So bili prisiljeni iskati delo in so zato bile kmetije zanamajene. Ena glavnih mojih želja je, da bi prišlo do ravnovesja med cenami za industrijske proizvode in cenami za kmetijske izdelke. Le tako bi kmet mogel enakopravno živeti in obdržati življenjski standard.

SV: Kako si je mogoče konkretno pomagati?

Mihi Mischkulnig: Pri nas v Bilčovsu na pobočjih Gur, imamo manj možnosti se izogniti problemom s tem, da bi se usmerili v alternativne proizvode. Pri nas je veliko travnikov, manj je možnosti za poljedelstvo, zato prideta v poštev bolj živinoreja in proizvodnja mleka. Ker nas pa omejuje kontingentizacija mleka, mislim, da bi vsaj do 10.000 l mleka letno morali opustiti kontingent. Dosti je malih kmetij, za katere bi to bilo življenjsko važno.

Dolžnost kmetijske zbornice pa bi bila tudi, da izvede poizkuse z novimi kmečkimi pridelki, ki pridejo v poštev za male kmetije. Zbornica naj bi preizkušala in potem spodbujala kmete.

Zelo pomankljiva se mi zdi ureditev s socialno zavarovalnico, saj mora kmet prispevati 20% stroškov. Predvsem za gorske in male kmete je to velika obremenitev. Če se hoče izogniti tem 20% se moraš na primer še dodatno zavarovati, itd. To bi bilo treba spremeniti in kmete socialno postaviti na isto raven kot delavce. To bi bila tudi ena oblika podpore za kmeta.

Seveda bi kmetu tudi bolj koristilo, če bi imel boljše cene za svoje izdelke. Treba bi bolje upoštevali tudi regionalne potrebe. Na Koroškem izdelujemo naprimer manj prašičjega mesa, kot ga potrebujemo. Kot pri mleku ga uvažajo iz Nižje Avstrije ali od drugod. Na ta način se mali kmetje uničujejo.

SV: Odločil si se za delo na kmetiji...

Mihi Mischkulnig: Že od otroških let naprej sem pomagal na kmetiji. Napravil pa sem tudi že dosti izkušenj izven kmetije. Zato gledam zelo kritično na odnose na drugih delovnih mestih. Sploh si ne morem predstavljati, da bi delal v kaki fabriki, ali drugem podjetju, kjer ne bi mogel samostojno odločati. Važno je tudi, da imaš možnost za prosti in samostojni razvoj.

Seveda se tudi nočem odpovedati standardu. Realistično gledam na kmetijstvo, rad bi ostal, bom pa šele videl, če gre.

Čutnost slovenskih pokrajin“

Trio Terlep bo predstavil
ljudske pesmi slovenskih pokrajin

Mira Omerzel-Terlep in Matija Terlep že več let raziskujeta ljudska glasbila, njih vlogo in pomen. Skupaj z Bogdano Herman sta do pred kratkim na koncertih in s ploščami predstavljala predvsem slovenska ljudska glasbila, kot so to piščal, žvegla, oprekelj, drumelca, diple z mehom idr. Od zadnjega leta naprej jiju spremlja na koncertih Beti Jenko, v ospredju njihovih koncertov pa danes niso toliko predstavitev posameznih instrumentov, temveč predstavitev ljudskoglasbenih značilnosti posameznih pokrajin.

Kdor se zanima za korenine slovenske ljudske glasbe bo imel torej prihodnji petek (14. 11., Pri Joklnu) izvrstno priložnost prisluhniti okoli 15 ljudskim glasbilo in glasbenemu

izročilu Slovencev naprimer iz Štajerske, Prekmurja, Primorske, Notranjske, Bele krajine in Koroške. Že več let se namreč trio Terlep trudi za zbiranje ljudske glasbe. Člani tria so se razvili v dobre poznavalce tistega, kar je skupnega v slovenski kulturni dediščini, zelo dobro pa tudi vejo, kako se pokrajine medseboj razlikujejo. Medtem ko se je naprimer v Beli krajini ohranila ozka podoba tonske lestvice, pozna npr. koroška ljudska pesem največji glasbeni obseg v svojih harmoničnih melodijah.

Verjetno pa bo njih koncert poučil poslušalca tudi o zgodovinskem razvoju pesmi, saj je imela beseda v pesmi prej veliko večjo težo, kot danes, ko stopa v ospredje bolj melodija, če besede že ne izriva.

Mira Omerzel Terlep
igra na oprekelj
(nem. Hackbrett)

Loče

Te dni je praznoval v Dobju nad Dobniškim jezerom svojo petdesetletnico znani in vsesplošno priljubljeni rojak, železniški uradnik Karl Rudolf. Rodil se je na Wognarjevem v Bistrici nad Pliberkom ter v Šmihelu obiskoval osnovno šolo. Očetova mala obrt je le za silo delala sedemčlansko družino, vendar pa so otroci doraščali v toplem zavetju matrine ljubezni, ki jim sicer ni mogla dati zemeljskih dobrin na življenjsko pot, pač pa trdno narodno zavest in neomajno spoštovanje materiščine. Slavljenec je sledil bratu Francu ter se zaposlil pri železnici, kot premikač. V Dobju je našel svojo življenjsko družico, hčerko znane rodoljuba in šolnika, šolskega ravnatelja Franca Aichholzerja, ki je imel v svojem zetu močno in skrbno oporo v zadnjih letih svojega življenja. S svojo pridnostjo in zanesljivostjo se je šolal naprej in kmalu zamenjal delovno okolje, preseljal je v

komercialni delokrog. Na postaji v Podrožci opravlja tako že leta odgovorno delo in je s svojim vedrim značajem priljubljen tako pri predstojnikih, kot tudi pri sodelavcih. V domačem prosvetnem društvu je bil dolga leta odbornik ter eden izmed prvih članov tamburaškega ansambla, ki je pričel delovati pred desetimi leti v Ločah. Kot navdušen planinec je prehodil tudi že dolgo vrsto domačih in slovenskih gora. Danes je Karl vnet obiskovalec slovenskih prireditvev blizu in daleč ter živo spremlja narodno življenje na Koroškem. Skromna njegova osebnost je polna topline in radodarno srce je polno razumevanja do sočloveka, polno nesebičnosti, polno ustrežljivosti.

Ko mu te dni teče pol stoletja njegovega življenja se jubilanta v hvaležnosti spominjamo ter mu krepko segamo v roko: Še na mnoga zdrava in zadovoljna leta.

Šentjakob v Rožu

Prejšnji teden sta obhajala 60-letnico Flori Košat v Podgorjah in njegova sestra Mička, poročena Miškulnik, na svojem domu v Veliki vasi.

Oba sta trdno zakoreninjena v naši narodni skupnosti ter sta bila od mladih let dejavna na raznih področjih. Začela sta v domačem prosvetnem društvu in v naši mladinski organizaciji. Mička je potem sledila klicu na

Šolski servis

Koroški deželni šolski svet sporoča, da so razširili službo, ki informira starše in šolarje o vseh šolskih vprašanjih. „Šolski servis“, ki informira o vprašanih izobraževanja, šolskega partnerstva, šolskih zakonih in drugih zadevah, lahko dosežete telefonsko od ponedeljka do petka med 8.00 in 12.00 uro pod telefonsko številko (04222) 56650-302.

Prav tako pa se osebno lahko zglasite pri „šolskem servisu“ v Paradeisergasse 12, 9010 Celovec/Klagenfurt, kamor lahko naslovite tudi svoja pismena vprašanja, predloge in priporočila.

Iščemo priče

KHD (oz. dr. Josef Feldner) toži zaradi žaljenja časti koroškega Slovence, ki mu je očital, da izvaja duševni teror in da stremi za tem, da bi koroški Slovenci propadli.

Kdorkoli je postal priča protimanjštinske gonje in poskusov ustrahovanja s strani KHD-jevskih funkcionarjev ali članov, ali kdor je opazoval tako usmerjene dejavnosti ali prireditve KHD, naj se javi na uredništvu (Celovec, Tarviserstr. 16, tel. (04222) 514300-30-33).

Lista 4 – Skupnost južnokoroških kmetov

Prireditve

Celovec
**SKUPNI KULTURNI PROSTOR
ALPE-JADRAN-PANONJA –
ali obstaja – ali ga potrebujemo –
kaj lahko zanj storimo? – okrogla miza**
Čas: v ponedeljek, 10. novembra, ob 19.00 uri
Kraj: v veliki dvorani Gospodarskega inštituta na Kempfstraß 1 (pri WIFI) v Celovcu
Prireditelj: društvo Celovski Zvon

Globasnica
KONCERT ODMEV MLADIH GLASOV
Prireditelj: Globaški puebi
Čas: v soboto, 15. nov. 1986, ob 20.00 uri
Kraj: v dvorani ljudske šole v Globasnici
Nastopajo: Dekliški zbor iz Sel
Kvartet Smrtnikovih bratov
Duo Honsl in Niko
Globaški puebi

Alpski klub „Obir“ vabi na
KATARINSKI PLES
v soboto, 15. nov. 1986 ob 20.00
pri Kovaču na Obirskem. Za ples igra
„Wendl trio“.

Avstrijsko-jugoslovansko društvo
vabi na
**večer jugoslovanske folklorne
pod geslom
„DOBER VEČER, SOSEDI!“**

v ponedeljek, 10. nov. 1986 ob 19.00 uri
v dvorani sindikalnega doma (Celovec, Bahnhofstr. 44).
Program oblikuje: folklorna skupina „Jedinstvo“, mešani zbor in instrumentalna skupina, vsi iz Splita.
Povezovalne besede: Hubert Repnik (ORF-Kärnten).
Pred kulturnim sporedom bodo predstavili Zdravilišča in termalna kopališča Slovenije, pokušili boste lahko jugoslovansko vino in sodelovali pri izžrebanju nagrad.

**Klub Prežihov Vorane prireja
TEČAJ SLOVENSČINE
ZA ZAČETNIKE**

vsak torek ob 19.30 uri, v mali sejni sobi
Tarviserstr. 16.
Povabite vaše nemškogovoreče prijatelje!

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 6. novembra 1986

Za 100 dinarjev dobite	2.50 šil.
Za 100 dinarjev plačate	3.22 šil.
Za 100 lir dobite	0.99 šil.
Za 100 lir plačate	1.05 šil.
Za 100 mark dobite	694.50 šil.
Za 100 mark plačate	710.80 šil.

Rožek
VEČER DOMAČE PESMI IN GLASBE
Čas: sobota, 15. nov., ob 19.30
Kraj: Kulturna dvorana PRI KOSI na Ravnah
Nastopa: ansambel Korenika, Šmihel
Prireditelj: Kulturno društvo „Peter Markovič“

Rebrea
**SREČANJE NARODNOSTNIH
MLADINSKIH
ORGANIZACIJ 86,
na Koroškem**
Čas: od petka, 14. novembra, do
nedelje, 16. novembra 1986
Kraj: Mladinski center na Rebrci
Sodelujejo mladinske skupine iz
Slovenije, Madžarske in Avstrije.

Slovensko prosvetno društvo „Valentin
Polanšek“ na Obirskem
vabi na

KONCERT
v soboto, dne 8. novembra 1986, ob 20.00
pri Kovaču na Obirskem.
Nastopajo: Vokalni kvintet-Šentlipš in
Obirski ženski oktet.

Nadstrankarski komite za
ohranitev dvojezične šole:

**Z roko v roki
za mir**

**v soboto 8. novembra 1986
se bomo zagovorniki skupne
šole zbrali
ob 12.00 uri
pred poslopjem koroške
deželne vlade
(Arnulfplatz 1, Celovec),
da bomo sklenili
mirovno verigo
okrog deželne vlade.**

Nato bo ob 14.00 uri v Mladinskem domu (Mikschallee 4) kulturna prireditve na kateri bosta sodelovali skupini „Bruji“ (iz Gradišanske) in „Drava“ iz Borovlj.

Sele
**CVETJE HVALEŽNO ODKLANJAMO
(Barrash Moore)**
Čas: v nedeljo, 16. nov. 1986, ob 19. uri
Kraj: farna dvorana v Selah
Nastopajo: igralci KPD „Šmihel“ iz Šmihela
Režija: Marjan Belina in Micka Opetnik
Prireditelj: Katoliško prosvetno društvo „Šmihel“ iz Šmihela

Bilčovs
V Posojilnici Bilčovs razstavljajo v galeriji
„BI“ svoje slike otroci, ki obiščejo otroške ure
SPD „Bilka“. Razstavo si lahko ogledate v
poslovnem času.

Kulturna taberna Pri Joklnu
Lutkovno gledališče Bežigrad (Ljubljana)
nastopa s predstavo

„LEV IN MIŠKA“
v nedeljo, 9. 11. 1986, ob 16.00
v Kulturni taberni Pri Joklnu (Celovec,
10.-Oktober-Str. 21).

Kulturna taberna Pri Joklnu
ČUTNOST SLOVENSKE POKRAJIN
Trio Terlep predstavlja ljudsko glasbo iz
vseh slovenskih pokrajin na originalnih
ljudskih glasbilih.
V petek, 14. 11. 1986 ob 20.00 v Kulturni
taberni Pri Joklnu (Celovec, 10.-Oktober-Str. 21)

Kulturna taberna Pri Joklnu
vabi na otvoritev razstave risb in gvašev
Christofa Šubika
„KOŠČKI NOČI“ (Nachtstücke)
v sredo, 19. 11. 1986, ob 20.00
v Kulturni taberni Pri Joklnu (Celovec,
10.-Oktober-Str. 21).

Hodiše:
Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ v
Hodišah vabi na prireditev:
**„Skupna Koroška –
geminsames Kärnten“**

v nedeljo, 9. 11. 1986 ob 14.00 pri
Čimžarju v Dvorcu.

Sodelujejo: Singkreis Hohe Tauern iz
Mallnitsa, Globaški puebi, Männer-
quintett Rauschelesee, Ansambel
Jepa-Baško jezero, Volkstanzgruppe
Keutschach, Mešani pevski zbor
„Zvezda“ iz Hodiš.

Misli k geslu prireditve: dr. Andrej
Kajžnik, častno pokroviteljstvo:
župan Gottfried Schofnegger.

TRIBUNA BRALCEV – TRIBUNA BRALCEV – TRIBUNA BRALCEV – TRIBUNA

Predvolilni kabaret

Spet volitve!

Te besede slišim dostikrat, ko grem med ljudi. Nekaj je takih, ki sploh ne vedo, za kaj gre, in so volitev več kot siti, ker so mnenja, da tudi po volitvah vse ostane pri starem. Res je, da je politično nezainteresiranemu težko razložiti, za katero stranko se naj odloči, saj pred volitvami obljubljajo skoraj vse eno in isto, zboljšanje življenjskih pogojev na vseh področjih. Pretežni del volilcev ima svojo tradicionalno stranko, kateri zaupajo, jo podpirajo in v njej delujejo kot člani in funkcionarji.

Pred nekaj tedni je o tej zadevi jasno spregovoril predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser, povedal je svoje mnenje in govoril o tem, da je živa resnica, da slej ko prej pretežni del koroških Slovencev podpira etablirane stranke. Ta jasna ugotovitev je nekatere nekoliko vznemirila. Vprašujem se, zakaj? Mislim, da je resnico treba priznati – tudi takrat, če osebno nimamo veselja z njo. Predaleč bi tu slo, če bi danes skušal analizirati, zakaj se Slovenci organizirajo pri strankah in le en del podpira skupino, ki se prezentira kot slovenska stranka, npr. KEL. Nimam pravice govoriti za Slovence, ki delujejo pri KPÖ ali ÖVP, reči pa hočem, da jih kot Slovence na vsak način spoštujem in da še nikdar nisem mislil, da so to Slovenci druge vrste. Jasno zavzeti pa se hočem za tiste, ki že leta podpirajo socialistično stranko, ki jo bodo gotovo podprli tudi 23. novembra. Znano je, da so ti volilci mnogokrat izpostavljeni močnim napadom, posebno s strani krajevnih zastopnikov KEL. Na žalost v praksi ni tako kot piše tajnik KEL, da Slovencev, ki delujejo pri drugih strankah ne dela predpisov ali prepovedi.

Parola, „Vsak zavedni Slovenec voli slovensko listo“, ni bila le mnogokrat izrečena, ampak tudi zapisana! Morda se bo to v bodoče spremenilo. Take neresnične parole povzročajo na terenu ostre diskusije, privedejo do nepotrebnih in nam vsem škodljivih prepričkov. Taki spopadi povzročajo mnogokrat velike rane, ki se le težko ali sploh ne dajo ozdraviti. Še danes imam v spominu besede, ki so bile zapisane v Našem tedniku ob izidu občinskih volitev v šentjakovski občini, da so tam komunisti izgubili ravno to, kar so imeli preveč, namreč svojega edinega in zadnjega odbornika. Pisec takih besed verjetno ni razmišljal, da je to bil tudi slovenski mandatar in da bo za naprej v občinskem odboru zastopan en Slovenec manj. Takih in podobnih izjav ne bi smelo biti, ker so nam škodljive, in jih verjetno tudi ne bi bilo, če bi prej pomislili, da gre za ljudi, ki delujejo v družtvih, za narod, in so v vsakem primeru naši, neglede na njihovo politično pripadnost.

Če se za 23. november KEL vključuje pri takozvanih Zelenih, je to sigurno njena stvar in tudi njena pravica. V kolikor bo to za narodno skupnost koristno, bo pokazala bodočnost, sigurno pa je, da veliki del koroških Slovencev s takim eksperimentom ne soglaša in bo rajši ostal tam, kjer se politično čuti doma. Jasno mi je, da se bo v teh dneh marsikje izrekla še kakšna ostra beseda, ker pač vsak politični aktivist misli, da je njegova pot edino pravilna. Mislim, da je pametno in koristno, da ostanemo tudi pred temi volitvami trezni, da vodimo tako politiko, da se bomo tudi po 23. novembru z mirno vestjo lahko pogledali v oči, ker je to najmanj tako važno kot volilni rezultati.

Ludvik Ogris

Vranitzky in Sinowatz plešeta kankan s polnago Marleno Charell iz pariškega „Lida“; Graff si dela preglavice, kam je zašel avstrijski socializem; Mock iz cesarske palače naslavlja svoje nedeljske govore na avstrijsko nacijo; Haider, s katerim bi njegovi pristaši radi znova marširali v Stalingrad, proglašajo nov patriotizem; Smolle, od krščanskih Slovencev nominirani krščanski kandidat, na listi Zelenih v eni sapi in osebi zastopa interese ter upravičene zahteve narodnih manjšin, homoseksualcev in lezbijek ter pravico do splava na račun bolniške blagajne; Muhri zahteva takojšnjo ukinitvev ameriškega programa SDI in sploh čimprejšnjo razorožitev na svetu, s katero bi seveda moral začeti zahod...

Posthumni kabaretski program pokojnega Helmuta Qualtingerja? Ne – pač pa avstrijski volilni boj v letu 1986.

Posamezne stranke imajo ob vsem tem tudi še svoje politične, včasih celo programatične predstave. Glavni kandidat socialistov – bančni direktor po poklicu – npr. ne obljublja nič, česar ne more izpolniti. Zato tudi ničesar ne obljublja, izpolnjuje pa vse tisto, kar konservativci, zlasti s strani ljudske stranke, že desetletja zahtevajo: organizacijo poddržavljenih podjetij po načelu obratne rentabilnosti, privatizacijo določenih poddržavljenih podjetij in s tem v zvezi razprodajo avstrijskega gospodarstva mednarodnemu in inozemskemu kapitalu. V slej ko prej nerešeni gospodarsko-pravni zadevi Androsch pa je prijatelj Vranitzky vselej „na straži stal / in ni se bal“.

Konservativci, ki imajo za seboj šolo šestnajstletne opozicije in so že pri predsedniških volitvah letos spomlad z ameriško propagandno agencijo uspešno organizirali volilni boj s pomočjo antisemitskih predsodkov in občutkov, so kmalu spoznali, da njihov klic po privatizaciji ne zadostuje več, da bi končno uresničili svojo željo po „preobratu“. Pa so se hitro spomnili ideje svojega idološkega očeta tam preko morja, drugorazrednega filmskega igralca ameriških vesternov Ronalda Reagana, in po njegovem vzoru predstavili javnosti svojo davčno reformo, ki temelji na obljubljenem znižanju davčne stopnje na 20% dohodka. Ko so jim strokovnjaki sindikatov, delavske zbornice in drugih ustanov izračunali, da bi tak model davčne reforme v bistvu obremenil nižje dohodke in omilil

davčne obveznosti višjih slojev, ljudska stranka ni več argumentirala, temveč je tekla k sodniku po znanem geslu „Primate tatul!“ Torej tudi vsebinsko konservativci nimajo političnih predstav, da bi se izplačalo slediti njihovemu klicu po „premiku“.

Haider, čigar edina rjava barva je po njegovem televizijskem zagotovitvi njegov koroški gvant, je s svojim nastopom v Innsbrucku enkrat za vselej dokazal, da nesrečna naslednica VDU in zbirna stranka bivših nacistov – kolikor niso našli zatočišča pri večinskih strankah – ni liberalna alternativa. Zato bo odstotek za FPÖ oddanih glasov pokazal moč skrajno nemško-nacionalnega tabora v Avstriji, čemur bodo gotovo z zanimanjem sledili tudi v inozemstvu in to ne le v Izraelu.

Ostanejo zeleni, ki so od predarlskega Kaspanazeja Simme preko dvojnega doktorja Nenninga in Smolleta tja do pramatere Frede Meissner-Blau inhalirali vse struje od desne do brezglave leve. Do skupne in enotne kandidature vseh zelenih skupin in skupinic pa kljub vsej retorični pripravljenosti za tako imenovano bazično demokracijo ni prišlo: ko so namreč na Dunaju dejansko demokratsko določali o glavni kandidatki in to ni postala Meissner-Blau, marveč Andrea Komlosy, je bila ta volitev kratkoma razveljavljena kot „levičarski terorizem“. Na svoji verodostojnosti glede bazične demokracije, ki si jo je zapisala v volilni program, je torej Zeleno-alternativna lista Frede Meissner-Blau vsekakor že izgubila. Kandidatura Karla Smolleta na tej listi pa dokazuje, da so ji koroški Slovenci (in še zlasti dobro uglašeni volilni aparat KEL) vsaj toliko vredni kot žabe v hainburškem logu.

Najbolj pošteni in dosledni, kar se tiče antifašizma in zlasti stališča glede poddržavljenih podjetij in s tem v zvezi razprodaje avstrijske državne samostojnosti, so se izkazali komunisti. Vendar so že deželnozborske volitve na Štajerskem pokazale, da jim tudi tokrat ne bo uspelo – preveč vdano sledijo sovjetskim avanturam in opravičujejo vsakršno hegemonsko zadržanje moskovskih šefov.

Kankan očitno res ni ples, za katerega bi se navduševali Avstrijci, verjetno zato, ker je tej naciji nevroitikov enostavno preveč erotičen. Dunajski valček je vsekakor bolj priljubljen – toda težko je prerokovati, kdo se bo po 23. novembru s kom vrtel ob lepi, modri Donavi.

fra-ter.

Zelena defenziva?

Pretekli petek je v Klubu slovenskih študentov in študentk bil v gosteh Dr. Günther Nanning, zeleni bojovnik ne samo v hainburških močvirjih, temveč zadnje čase kot tak predvsem stalno prisoten na naslovnih straneh avstrijskega časopisja kakor tudi pri vsaki notranji razprtiji zelenega gibanja.

V klubu naj bi govoril o predstavah in perspektivah zelenega gibanja v Avstriji. S tem v zvezi tudi o kandidaturi Slovenca Smolleja na listi Zelenih in odnosu le-teh do avstrijskih manjšin. Namesto izčrpnega povzetka Nenningovega – resda dolgotrajnega, a tudi kaotičnega – razgovora s klubašinjami in klubaši, naj bo tokrat podan kratek in trezen izsledok: Kriznih pojavov zaradi napetosti ob sestavljanju svojih volilnih list zeleno gibanje ni moglo in tudi v bodoče ne bo tako hitro prebolelo. Razdvojenost v umirjene in (levo) alternativne sile gibanju nikakor ni mogla koristiti. Tako Nanning zainte-

resiranim poslušalcem tudi ni mogel postreči z dostikaj razveseljivimi novicami. Kot edine pozitivne dosežke je navedel kandidature kot tako, gospo Meissner-Blau kot prvo kandidatko ter kandidature Slovenca na isti FMB. Vsebinske osnove Zelenih ni toliko izpostavljaj kot neke vrste svoj zeleni idealizem, ki ga je kdaj pa kdaj sprevergel in prazno zofiranje o zdravem kmečkem in starodavnem življenju ter splošno odklanjanje tehničnega napredka. Napram starejšim izjavam, je na diskusiji v klubu dejal, da si obeta le še kakih pet odstotkov glasov za Zelene. Da bodo imeli po volitvah nekatere svoje zastopnike v parlamentu, je zanj dejstvo. Ali bodo le-ti lahko imeli kakšen vpliv na delo parlamenta, še ni jasno. Zelenim bo vsekakor lahko le koristilo, tako Nanning, kajti vsaj finančna sredstva bodo potem zagotovljena. Tako bo mogoče poravnati zdajšnje dolgove zelenega gibanja, a tudi pospeševati delo zelenih in prostestnih skupin na bazi.

Kako se mir naredi?

Dragi Janko Messner! Berem Tvoje pismo v SLOVENSKEM VESTNIKU in se čudim: Janko Messner razmišlja in mi ugovarja, ker se o tem, kako se prepri naređi, moj spis „Dober večer, sosed!“ / Guten Abend, Nachbar“ (SV, štev. 44/86) še besedice ne znebi. Menim, da jaz za to res ne bi bil ta pravi, in čemu tudi, saj to Janko Messner zna veliko bolje.

Tisto o „nemškogovorečih Korošcih“, to je po Tvojem „on in jaz in ti in mi vsi“, pa me je kar nekam zmedlo. Kje povsod že bomo pričeli cepiti dlako! O slovenskogovorečih Korošcih naj tudi ne bi več govorili. Ali smo nemara celo na tem, da postanemo nemškogovoreči koroški Slovenci? Takšna bojazen me dosti bolj vznemirja kot Tvoje prebiranje besed.

Koroški Slovenci se moramo prizadevati, da najdemo pri narodu sosedu vsaj razumevanje, morda celo simpatijo. Postavljanje, češ „Nemec je Nemec“ in s tem sovraženo Slovincu, ne odgovarja mojemu naziranju o sožitju. In če je o tem govora, tudi ne postavljam „koroške Slovence“ sem in „koroške Nemce“ tja, vmes pa še morda visoke pregraje, da se ja ne bi stekli. Slovensko-in (na žalost samo) nemškogovoreči Korošci imamo vendarle tudi mnogo skupnega, v govorici pa se razlikujemo. Enaki misli pa niti ni treba, da bi imeli, tudi midva ne, dragi Janko. K sreči, saj bi bilo strašno, ko bi bile tudi že misli uniformirane!

Če se je Tebi „začelo svitati, da je nam v tuljenju naša enakovrednost“, ne bom poskušal uničiti Tvoje „rahle slutnje naše jutranje zarje“. Povem Ti pa tole: Takrat na celovških ulicah in še večkrat sem tulil iz razočaranja in žalosti. Daleč pa sem od tega, da bi tuljenje in kričanje postalo moj življenjski smisel in vodilo pri mojem delu. Morda se v tem najbolj razlikujeva.

Boj za narodni obstoj, nas včasih tako prevzema, da niti živeti ne znamo več. Vedno znova se porivamo v tekmo, kdo bo boljši borec za „slovensko pravico“, in ne dopuščamo, da bi bili ljudje različnih mnenj in tudi ne brez čisto človeških čustev, nagnjenj in potreb. Mnogi, ki niso tako do b r i kot midva, tisti, ki ne ujamajo koraka z „najboljšimi“ med nami, pa se

oddaljujejo. Ne morejo se več odkrito identificirati z našo skupnostjo. Za pluralizem tu očitno ni prostora. Sosedje (ne mislim samo na visoke živine, temveč predvsem tiste, s katerimi dan za dnev živimo skupaj) nas pa ne razumejo, ker nas razumeti ne morejo. Naše želje, upi in skrbi so jim nepoznane, ker imajo komaj kdaj priložnost, da bi jih spoznali. Le kadar kdo od nas prav robato „zati“, popdre ta glas po množičnih občilih tudi do sosedu, sočutja pa ne zbudi.

Veš, dragi Janko, meni pa tudi Tvojemu prijatelju Helmutu Scharfu se je zdelo potrebno, da še ujamemo trenutek, ko si lahko rečemo „Dober večer, sosed!“; sicer bi si nemara že koj morali reči „Lahko noč!“

V meni toliko naglašaj predsednika Slovenske prosvetne zveze, ki „bi pač moral pri sestavi programov misliti na potrebno primarno informacijo ter sklicati zbor vseh slovenskih kulturnih in političnih delavcev, kajti več glav več ve.“ Čudil se boš, a to se dogaja dosti dosledno, samo da Janko Messner ni vedno zraven. Veš, ko sem prevzel funkcijo predsednika pri tej naši zvezi, sem mislil predvsem na to, da bi poslušal, usklajeval in služil in ne, da bi misionaril in učil. Če slednje hočeš storiti Ti, Te ne bom oviral, saj Ti je bolj kot meni dano, da imaš vizije in umetniške navdihe. Kot umetnik si tudi lahko privoščiš, da so Tvoje postave in zahteve absolutne. Jaz, ki se moram ozirati še na druge pametne glave, moram iskati kompromise, saj je tudi takih ljudi, ki niso Tvojega mnenja, med nami več, kot je Tebi prav.

Janko, ko že toliko razmišljaš o tem, kako se prepri naređi, kaj bi bilo, če bi skupno razmišljala, kako se mir naredi? Sam veš, kako težko je z nami samimi in kako težko je s solidarnostjo nemškogovorečih Korošcev in Avstrijcev. Menim, da je ob delovanju raznih komitejev tudi skupno proslavljanje Avstrijskega nacionalnega praznika (menda edino v naši deželi!) ena pot v stanje „notranje ubranosti, ravnotežja in zadovoljstva“. „Lepa beseda nikomur ne preseda“ – tudi če ni tako umetniško lepo oblikovana, kot jo znaš zapisati Ti, dragi Janko Messner.

T. Ogris

Pred tem ga je bil neki klubaš vprašal, ali ne bi bilo sploh bolje, ko bi Zeleni ostali v izvenparlamentarni opoziciji. Nanning, sicer oster kritik cvetlic avstrijskega parlamentarizma, ni v zadregi – zeleni morajo zdaj v parlament...

Kako to, da ravno glavni strojnik zelene lokomotive ne vidi, da ta vlak vse prehitro drvi in da zaradi tega morda sploh ne bo uspel doseči pravega cilja?

I. Sch.

Opomba uredništva

V rubriki „Tribuna bralcev“, objavljamo od časa do časa dopise, ki jih prejemo za objavo v našem listu. Pri tem izrecno poudarjamo, da v posameznih prispevkih izraženo mnenje ni nujno tudi mnenje uredništva.

Razlogi za padanje števila Slovencev na Koroškem

Poročilo osrednjih organizacij koroških Slovencev na 11. srečanju narodnosti sosednjih dežel

17. – 19. 10. 1986, Oberwart/Felsöör/Borta

(nadaljevanje iz zadnje številke)

Kar je bilo zamujenega na struktur- nem področju, seveda še vpliva, predvsem danes, ko so tudi južnokoroško prebivalstvo zajeli novi valovi družbenega razvoja. Nove tehnologije so prinesle nove poklice in nove izobraževalne ustanove ter velike spremembe v poklicni strukturi. Mesta in drugi centralni kraji so postali še pomembnejši kot središča modernizacije, kot vozlišča v mreži družbene komunikacije ter kot upravna središča in središča participacije. Industrija in terciarne dejavnosti so posrkale presežek kmečkega prebivalstva, tudi tistega s slovenskim občevalnim jezikom; postalo je bolj gibljivo, tako so se hitro spremenile njegove jezikovne navade. Slovenščina je bila omejena na rezervate kot so dom, hlev in cerkev. Tudi številni zavedni Slovenci so podvrženi asimilaciji oz. ponemčenju, kar svojega poklica ne morejo opravljati v materinščini. Potrebne znanja v slovenščini jim nihče ne posreduje. Ker je zastopstvo slovenske narodne skupine pravočasno opozorilo na ta razvoj in predlagalo bolj razvejano manjšinsko šolstvo, lahko tudi tu govorimo o načrtni izključitvi Slovencev iz procesa modernizacije. Pripadniki manjšine naj ostanejo v svojih tradicionalnih poklicih, privlačnejše in take z bodočnostjo naj dosegajo samo preko asimilacije; izjeme tudi tu samo potrjujejo pravilo.

Ker slovenska narodna skupina ni vključena v meddržavno pogodbo o kulturni izmenjavi med Avstrijo in Jugoslavijo, se lahko obstoječe in vsem znane oblike sodelovanja manjšine z „matio“ po potrebi označijo kot iredentizem.

Obrobna področja v obmejnem pasu se razvijajo najlažje takrat, če se razvijajo področja na obeh straneh meje in se tako prepreči odseljevanje prebivalstva. Pripadniki manjšine morejo zaradi znanja jezikov imeti vlogo posrednika, kar končno tudi dviga vrednost in funkcionalnost jezika in tako deluje proti obstoječemu podcenjevanju slovenskega jezika.

Trditev, da se številni urbanizirani pripadniki slovenske manjšine asimilirajo baje po „naravni poti“, je neverodostojna predvsem zato, ker oblast ne ustreže njihovim zahtevam po ureditvi institucionaliziranega izobraževanja in „obstoječe privajene razmere“ brani s trditvijo, da ima mesto „nemški značaj“ itd.

Slovenci so že v avstroogrski monarhiji, ko so jih spraševali po občevalnem jeziku, dvomili v verodostojnost podatkov popisov prebivalstva o njihovem številu. Asimilacijski pritisk in z njim povezana delitev Slovencev v „Nemcem prijazne“ in narodno zavedne, ki se je že tedaj začela, pa tudi sama metoda popisovanja, so rodili sadove. Popisi prebivalstva med obema vojnoma so vsebovali različno formulirana vprašanja, med samim popisom pa so na prebivalstvo izvajali pritisk. Ugotovljene številke so bile več ali manj samo za javnost, verjela jim ni niti tedanja deželna uprava, ki je na Dunaj sporočala čisto druge podatke

Čehi in Slovaki na Dunaju

V poročilu o češkoslovaški narodni skupnosti na Dunaju je Karel V. Matal med drugim poudaril, da je asimilacijski pritisk v velenemstvom nesorazmerno silnejši kot na podeželju, kjer prebivajo ostale avtohtone narodne skupnosti v Avstriji. Opozoril je na to, da je Dunaj s svojimi 150.000 Čehi pred sto leti bil tudi največje češko mesto. In tudi še leta 1919 je češki kandidat pri parlamentarnih volitvah zbral nad 67.000 glasov.

Zaradi vrnitve v domovino in asimilacije se je število Čehov in Slovakov zmanjšalo na približno 20.000 (uradno število je okoli 7.000).

o velikosti slovenske manjšine. Popis pod nacistično oblastjo l. 1939 je vpelel pojem „vindišarjev“ in je imel čisto posebne namene, ki so merili na uničenje manjšine.

Premagovanje nemščonacionalne in hitlerjanske fašistične preteklosti je bilo na Koroškem bistveno manj uspešno kot drugod v Avstriji. Ne dežela ne država se pri popisu l. 1951 nista hoteli odpovedati pojmu „vindiš“ kot jezikovni kategoriji. Ta pojem še danes pomaga ločevati manjšino in njene pripadnike.

Udeleženci 11. srečanja narodnosti sosednjih dežel v Oberwartu/Felsöör/Borta

Dodatno sta se pojavila dva nova vidika: popis l. 1951 je prinesel kar 16 jezikovnih kategorij, leta pozneje pa

Madžari na Gradiščanskem

Madžarska narodna skupnost na Gradiščanskem v svojem poročilu ugotavlja, da vidijo pozitivne posledice delovanja manjšinskega sosstva v redni finančni podpori in malih korakih na šolskem sektorju, da pa je delovanje sosstva brez vsakršnih posledic za ohranitev narodne skupnosti, saj je v zadnjih desetih letih skupnost nazadovala za 28%.

Se naprej madžarskega jezika ne predvidevajo kot enakopravnega pred uradi, tudi v radiu in televiziji niso primerno zastopani. Zato so pa v sosvetu bili prisiljeni razpravljati o vplivu emigrantskih organizacij, ki so jih nekateri skušali spraviti v sosvet!

so rezultate štetja prvič uporabili za podlago zakona, ki ga razglašajo kot izvedbeni zakon k 7. členu in kot manjšinskopravni zakon, ki pa je v resnici položaj slovenščine pred sodišči močno poslabšal. Tako so naknadno dali prav vsem tistim silam, ki so sodelovale za čim obsežnejše ponemčenje manjšine. Iz priznavalnega načela so naredili navidezno možnost izbire. Če pa ta izbira ni prosta, ker je asimilacijski pritisk javen in izredno močan, potem to abstraktno priznavanje k svobodni izbiri izgubi

vsak smisel in upravičenost; še toliko bolj če se potem število pripadnikov porabi kot argument proti manjšini. Sodeč po rezultatih popisov se je kar v nekaj občinah prebivalstvo med l. 1951 in 1961 v jezikovnem smislu izmenjalo; v posameznih občinah v Ziljski dolini in severno od Drave je

Obiščite
Werner Bergovo
galerijo

v Pliberku

Prav nesrečni smo, ker sta pri uvodniku v zadnji številki Slovenskega vestnika izpadla zadnja dva odstavka. Bralcem in avtorju se oprostamo za ta spo-

drsljaj. Da zadnja dva odstavka ne bi iztrgali iz celote smo se odločili, za celotno objavo članka.

Opozorilo uredništva.

„Le vkup, le vkup, uboga gmajna, za staro pravdo zdaj bo drajna...“

Dne 16. novembra bodo na Koroškem volitve v Kmetijsko zbornico. Pri teh volitvah sodeluje le del koroškega prebivalstva, ker gre pri zbornici za stanovsko zastopstvo kmetijstva. Za nas koroške Slovence pa so te volitve kljub temu velikega pomena.

- Kmetijska zbornica ima zakonito določen vpliv pri kmetijski zakonodaji in zlasti pri javnih ukrepih v korist kmetijstva.
- Gospodarski vkup, kmetijskega izobraževanja odraslih, kmetijske pospeševalne službe, pri „Landjugend“ pa tja do glasila Kmetijske zbornice „Kärntner Bauer“ – povsod je slovenščina nezaželen in izrinjena.
- Stranke, ki kandidirajo pri volitvah v Kmetijsko zbornico, pri svoji volilni propagandi ne poznajo našega jezika in v svojih volilnih predlogih tudi ne našega človeka.

Izid zadnjih kmečkozborniških volitev leta 1981 je pokazal, da smo koroški Slovenci slej ko prej prisotni na celotnem ozemlju naše avtohtone naselitve. To dej-

stvo sta Slovenska kmečka zveza in Skupnost južnokoroških kmetov tokrat še posebej upoštevali, saj prihaja prvi kandidat iz Zilje. Iz naše doline torej, ki je nekateri arhitekti avstrijske manjšinske zakonodaje v zakonu o narodnih skupinah sploh ne upoštevajo več. Ostali kandidati in kandidatke so enakopravno porazdeljeni po Rožu, Podjunu in Zilji.

- Skupnost južnokoroških kmetov upošteva celotno narodnostno mešano ozemlje od Smohora do Labota, tako pri svoji sestavi kandidatov in kandidatke kot tudi pri svojem programu, ki obsega tako gospodarske kot narodnostne komponente enakopravnosti.
- Skupnost južnokoroških kmetov zajame vse sloje kmečkega prebivalstva, od polkmeta-delavca preko malega in srednjega kmeta pa tja do večjih posestnikov. Prav tako enakopravno vključuje kmetice. Za sodelovanje pa nagovarja tudi nemščogovoreče stanovske tovariše.
- Skupnost južnokoroških kmetov se bo v tej mandatni dobi bolj odločno postavila proti različnim monopolnim pozicijam, ki sta si jih ustvarila Bauernbund in Raiffeisenverband.
- Skupnost južnokoroških kmetov krepi enotnost obeh osrednjih organizacij. Je dejansko organizirana kot nadstrankarska iniciativa južnokoroških kmetov in kme-

Ladinci – prihodnji gostitelji srečanja

Dolina Gad, Gröden, Fassa, Buchstein in Cortina d'Ampezzo so domovina Ladincev, ki so 1985 praznovali svojo 2000-letno zgodovino. Narodna skupnost Ladincev, ki je trpela pod italijanskim fašizmom, se je v zadnjih desetletjih pod vplivom zaščitnih ukrepov številčno pomnožila.

Ladinci so ob svojem jubileju opozarjali, da so najstarejša jezikovna skupina v alpskem prostoru. Jezik bivših podložnih retskih plemen se je pomešal z latinskimi in se razvil v današnji retoromanski jezik, ki ga v Dolomiti imenujejo ladinskega (v Švici retoromanskega, v Furlaniji pa furlanskega).

Ladinska narodna skupnost bo gostiteljica 12. srečanja narodnih skupnosti sosednjih dežel!

močna slovenska manjšina med 1951 in 1981 sploh izginila. Kaže, da naj bi popis l. 1981 naknadno upravičil prej postavljene pravne norme, česar rezultati tajnega ugotavljanja materinščine kljub naknadnim prilagoditvam v nacionalnem, predvsem pa v internacionalnem merilu niso uspeli. Na ta način je prišlo do stanja, da so pripadniki narodne manjšine na področju, kjer že stoletja živijo, deležni zelo različne manjšinske zaščite; obstaja tako rekoč devet stopenj manjšinske zaščite. Tako lahko slovenska narodna skupina na Koroškem po pravici trdi, da je pravna nor-

Gradiščanski Hrvati

O dramatičnem nazadovanju števila Gradiščanskih Hrvatov so poročali zastopniki HKDja. Ko opisujejo vzroke pravijo med drugim: „Medtem ko je za jezikovno izobrazbo otrok večinskega naroda na razpolago neprimerno več časa in sredstev (in njih jezikovno znanje kljub temu ni zadovoljivo), si naj naši otroci brez vsakršnih podlag prisvojijo takšno znanje materinega jezika, ki naj bi jim omogočilo perfektno občevanje v materinem jeziku!“ In vse to ob dejstvu, da najmočnejša stranka Gradiščanske zagovarja narodnostno in jezikovno asimilacijo!

ma, ki so jo sprejeli kot izpolnitev 7. člena avstrijske državne pogodbe, poslabšala njen pravni in dejanski položaj. Problematici popisi in poizvedovanja, ki so jih uporabili za podlago te norme, so se izkazali za asimilacijo pospešujoče ukrepe javne uprave. Na eni strani manjšino marginalizirajo, na drugi strani pa razvija izredno živahno dejavnost na vseh družbenih področjih. Vsebinska pojma „občevalni jezik“ je pri vsakem popisu drugačna; l. 1951 je pomenil nekaj drugega kot l. 1981. Vse kaže, da kategorija občevalnega jezika sploh ne ustreza doseženi stopnji družbenega razvoja.

Rezultati popisov prebivalstva 1880 – 1981

Podatki o občevalnem jeziku pri popisih prebivalstva na Koroškem¹

leto popisa	prebivalstvo skupaj ²	od tega z občev. jez. slovenščina ³	vindiš ⁴
1880	abs. 324.857	85.051	–
	% 100	26,2	–
1890	abs. 337.013	84.667	–
	% 100	25,1	–
1900	abs. 343.531	75.136	–
	% 100	21,9	–
1910	abs. 371.372	66.463	–
	% 100	17,9	–
1923	abs. 371.227	37.292	–
	% 100	10,0	–
1934	abs. 405.129	26.796	–
	% 100	6,6	–
1939	abs. 416.268	21.701 ⁵	21.478 ⁵
	% 100	5,2	5,2
1951	abs. 474.764	22.367	19.728
	% 100	4,7	4,2
1961	abs. 495.226	14.001 ⁶	11.469 ⁶
	% 100	2,8	2,3
1971	abs. 517.586	17.014	3.914
	% 100	3,3	0,8
1981	abs. 528.023	14.204	2.348
	% 100	2,7	0,4

- 1) Današnje ozemlje Koroške
- 2) Do 1910: prisotno domače prebivalstvo; 1923: prisotno prebivalstvo; 1934, 1951 in 1961: prebivalstvo s stalnim bivališčem; 1939: državljani Tretjega rajha; 1971 in 1981: avstrijski državljani.
- 3) Do 1934: občevalni jezik slovenščina; 1939 do 1971: slovensko, slovensko-nemško, 1981: slovenščina, slovenščina in nemščina.
- 4) 1880-1934: ni vprašanja; 1939 do 1971: občevalni jezik vindiš, vindiš-nemščina; 1981: vindiš, vindiš in nemščina.
- 5) Vprašano je bilo po materinščini.
- 6) Izbrana področja Koroške, „v katerih je bilo l. 1981 ugotovljeno precejšnje število oseb z nemščim občevalnim jezikom“.

Cit. po P. Ibounig: Die Kärntner Slowenen im Spiegel der Volkszählung 1981. Kärnten-Dokumentation 2, Klagenfurt 1986, str. 63.

(konec)

Prireditve

DOM PROSVETE TINJE

- v petek, 7. novembra, ob 15. uri
KONCERT S HARFISTKO PAVLO URŠIČ
Kraj: Dom v Tinjah
- v sredo, 12. novembra, ob 19.30 uri
KONCERTNI VEČER – OBIRSKEGA ŽENSKEGA OKTETA
● v petek, 14. novembra, ob 9. uri
PREDAVANJE O AKUPUNTURI
Predavatelj: dr. med. Marko Šterle, akupunkturor iz Ljubljane
Kraj: Dom v Tinjah
- v sredo, 12. novembra, ob 19.30 uri
Kraj: Št. Jakob v Rožu (farna dvorana) ob 19.30 uri
- v soboto, 15. novembra, ob 9. uri
Forum za zdravstvena vprašanja „Z ZDRAVILNIMI RASTLINAMI OZDRAVITI KAŠELJ“
Predava: mag. August Dorn, Celovec

Občina Borovlje sporoča: v torek 11. novembra bo na glavnem trgu v Borovljah

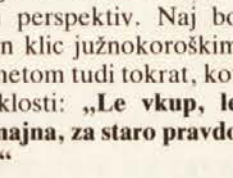
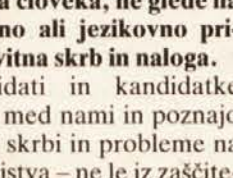
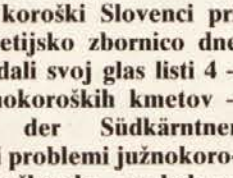
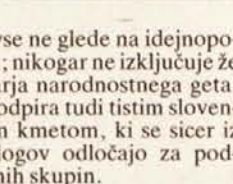
MARTINOVANJE

Društvo „Glasbena šola“ vabi na

OBČNI ZBOR

v sredo 12. novembra 1986 ob 19.00 uri v Mladinskem domu, Mikschalle 4, v Celovcu.

Vsako društvo, kjer deluje oddelki Glasbene šole na Koroškem ima možnost nominirati dva delegata.

dipl. inž. Feliks Wieser
predsednik ZSO

RADIO
TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 7. 11.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Ruščina – 10.00 Varčevanje z energijo – 10.15 Tehnike upodabljajoče umetnosti – 10.30 Južna Tirolska, dokumentacija – 11.30 Pogovor s kanclerskimi kandidati – 13.00 Poročila – 16.30 Za otroke – 17.05 Niklaas, deček iz Flandrije – 17.30 Mala nogometna enajsterica in njene stiske – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije (Koroška) – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Nepojasnjeni kriminalni primeri – 21.20 V najboljši družbi – 22.05 Najbogatejši mož na svetu, dokumentacija – 23.05 Peklenski letalci, ameriški film.

Sobota, 8. 11.: 9.00 Poročila – 9.05 Italijanščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Mala čajnica, ameriški film – 12.34 Risanke – 13.00 Poročila – 14.25 Romeo in Julija na vasi, nemški film – 16.00 Nils Holgersson – 16.25 Otroci iz Doline mlinov – 17.05 Športni ABC – 17.30 Ptičje strašilo – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Tedenski pregled sporeda – 18.25 Veselo v soboto – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Šport – 20.15 Stavim da... – 22.05 Po željah – 23.05 Solid Gold – 23.50 Poročila.

Nedelja, 9. 11.: 9.00 Poročila – 9.05 Obrazi Evrope – 10.30 Dunajska gradbišča, dokumentacija – 11.00 Pogovor z novinarji – 14.55 Moj mož kavboj, ameriški film – 16.25 Alice v čudežni deželi – 16.50 Knjižna policia – 17.35 Helmi, prometna vzgoja za otroke – 17.40 Seniorski klub – 18.25 Poglej in ugotovi – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Slike iz Avstrije (Koroška) – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Šport – 20.15 Eksoti, glasbena igra – 22.00 Šport – 23.15 Priče časa (Hilde Spiel).

Ponedeljek, 10. 11.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Poglej in ugotovi – 10.00 Šolska oddaja – 10.30 Romeo in Julija na vasi, nemški film – 12.00 Iz parlamenta – 13.00 Poročila – 16.30 Za otroke – 17.05 Calimero – 17.30 V svetu divjih živali – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Morilski načrt, kriminalni film – 22.00 Najlepši avtomobili sveta – 22.05 Uganke starih svetovnih kultur – 22.50 Mednarodne konjske dirke – 23.30 Poročila.

Torek, 11. 11.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Italijanščina – 10.00 Delovna mesta – 10.15 Cyrano de Bergerac – 10.30 Moj mož kavboj, ameriški film – 12.00 Očarljivi ptičji svet – 12.10 Šport – 13.00 Poročila – 16.30 Za otroke – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi zabava mora biti – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Šiling – 22.05 Malevil, francoski film.

SLOVENSKE ODDAJE
AVSTRIJSKEGA RADIA
Vsak dan od 18.10 – 19.00

Petek, 7. 11.: Iz kulturnega življenja
Sobota, 8. 11.: Duhovni nagovor
Voščila

Nedelja, 9. 11.: Borštnikovo
srečanje 86 – Maribor
(Ustvarjalni trenutek slovenskega gledališča)

Ponedeljek, 10. 11.: Pričevanja; Na poti do ustanovitve Narodnega sveta koroških Slovencev (Dr. V. Inzko)

Torek, 11. 11.: Mladinska oddaja
Sreda, 12. 11.: Zvočno pismo iz Ljubljane

Večerna 21.00–22.00 Pliberk in Pliberčani – pokrajina in ljudje
Četrtek, 13. 11.: Rož – Podjuna – Zila

Petek, 14. 11.: Koroški avtorji: Janko Ferk – pospeševalna nagrada dežele. ORF-Akademija: Jezikovni pogovor J. Messner) Koroški liki: Koroški kmečki punti (R. Vospernik)

oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Drago mleko, dokumentacija – 21.08 Poglej in ugotovi – 21.15 Dallas – 22.00 Svet, v katerem živimo – 22.45 Požeruška orgija, film.

Sreda, 12. 11.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Francoščina – 10.00 Šolska oddaja – 10.15 Kovine – 10.30 Umreš samo dvakrat, francoski film – 11.45 Risanke – 12.10 Drago mleko, dokumentacija – 13.00 Poročila – 16.30 Lutkovni oder – 17.05 Risanke – 17.30 Sipe iz drugega nadstropja – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kleopatra, ameriški film – 23.15 Ob stoletnici rojstva Franca Liszta – 23.55 Poročila.

Četrtek, 13. 11.: 9.00 Poročila – 9.05 Svet živali – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Šolska oddaja – 10.30 Reaktivna letala, ameriški film – 12.20 Seniorski klub – 13.05 Poročila – 16.30 Za otroke – 17.05 Sindbadove pustolovščine – 17.30 1:0 za otroke – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Svojčas – 21.15 Bingo – 21.50 Nogometni toto – 22.20 Dragi Karel, nemško-avstrijski film – 23.45 Poročila.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 7. 11.: 16.20 Bolnišnica na robu mesta – 17.15 Potovanje po Islandiji – 18.00 Simon Templar – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Dežela gora – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Šport – 22.30 Teksaški masčevalec, ameriški film.

Sobota, 8. 11.: 14.30 Tedenski pregled sporeda – 16.00 Iz parlamenta – 17.00 Ljuba družina – 17.45 Živali iščejo dom – 18.00 Alpe-Jadran – 18.25 Nogomet – 19.00 Za prijatelje filma – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Začasno bivanje, film o madžarskih beguncih leta 1956 – 22.00 Šport – 22.45 Sedem zlatih mož, italijanski film.

Nedelja, 9. 11.: 9.00 Rdeči panter – 9.30 sedem zlatih mož, italijanski film – 11.00 Mladi glasbeniki – 14.30 Športno popoldne – 17.05 Sto let Raiffeisenove ideje v Avstriji – 17.40 Velika desetica – 18.25 Poglej in ugotovi – 18.30 Mladinski magazin – 19.25 Novo v kinu – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Zadeva za ljudskega odveta – 20.15 Sam proti mafiji – 21.15 Loto – 21.30 Dinastija – 22.40 Evita Peron, ameriški film.

Ponedeljek, 10. 11.: 17.30 Fizika – 18.00 Lindenstraße – 18.30 Simon Templar – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Pustolovščine Sherlocka Holmesa – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Šiling – 22.05 Malevil, francoski film.

Torek, 11. 11.: 17.00 Šolska oddaja – 18.00 Kviz z otroci – 18.30 Simon Templar – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Made in Austria – 21.08 Poglej in ugotovi – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.45 Klub 2.

Sreda, 12. 11.: 17.00 Zdravje, temelj življenja – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Živalski svet – 18.30 Simon Templar – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Po sledovih Pevcev mojstrov – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 22.15 Gosposka leta, film.

Četrtek, 13. 11.: 17.30 Računalniki – 18.00 Vabimo k mizi – 18.30 Simon Templar – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne novice – 21.50 Klub 2.

TV LJUBLJANA

Petek, 7. 11.: 9.00 Tednik – 10.00 Po belih in črnih tipkah – 16.00 Mozaik – 17.30 Poročila – 17.35 Pesmi in zgodbe za otroke – 17.50 Zgodbe modrega telefona – 18.15 Pred izbiro poklica – 18.45 Risanke – 19.00 Obzorik ljubljanskega območja – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Afrika: Zapuščina – 21.10 Derrick – 22.10 Dnevnik – 22.30 Veliki plavalasec s črnim čevljem, francoski film.

Sobota, 8. 11.: 8.10 Poročila – 8.15 Slovenske ljudske pravljice – 8.30 Miti in legende – 8.45 Halo, Ljubljana – tu Bratislava – 9.45 Zbiramo star papir – 10.30 Mladinski pevski festival – Celje '86 – 11.00 Afrika: Zapuščina – 12.00 Ob 40-letnici proge Brčko-Banoviči – 13.00 Prenos svečanosti – 16.00 Poročila – 16.05 Sindbadovo potovanje – 18.00 Ljubitelji narave – 18.25 Oddaja za stik z gledalci – 18.45 Risanke – 19.00 Turistični globus – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Zrcalo tedna – 20.15 Anne 1000 dni, angleški film – 22.40 Dnevnik – 22.55 Videogodba.

Nedelja, 9. 11.: 9.00 Poročila – 9.05 Risanke – 10.05 Lutkovni živ žav – 10.10 Zgodbe modrega telefona – 10.35 Težki časi – 11.25 PTUJ '86 – 12.00 Ljudje in zemlja – 12.30 Poročila – 15.15 Ni prostora za strahopetce, kanadski film – 15.40 Poročila – 15.45 Klic v silo, ameriški film – 17.00 V nedeljo popoldne iz Kopra – 18.45 Risanke – 19.00 Ko še ne boli – 19.30 Dnevnik – 19.53 Vreme – 20.00 Prijatelj, drama – 21.00 Alpe-Jadran, informativno-mozaična oddaja – 21.30 Športni pregled – 22.15 Poročila – 22.20 Kronika tedna domačega filma.

Nova Nikaragva gradi socialno mrežo

Nikaragva pod diktaturo Somoze ni imela niti najmanjše socialne mreže za oskrbovanje sirot, pohabljenih ali zapuščenih otrok, niti za matere v težavah, ne za osamljene stare ljudi, niti za socialno podporo delavcev in nastavljenec. S tem težkim bremenom se je morala spoprijeti nova sandinistična vlada, ko je začela pred 7 leti graditi bolj socialno in demokratično državo. Ta sta bila pred revolucijo po vsej deželi le dva projekta, ki sta skupaj skrbela za 142 otrok. Do sedaj so izgradili socialno mrežo s 192 ustanovami za skupno 35.000 otrok!

To sta med drugim povedali prejšnji teden v Celovcu zastopnica socialnega ministrstva v Managvi, Marica Ramirez Mercado, in ravnateljica urada za mladino Adilia Maya. Obe predstavnici moderne Nikaragve sta bili na dvodnevem obisku na Koroškem, kjer sta se srečali med drugim s koroškim zdravstvenim referentom Rudolfom Gallobom. Ogledali sta si socialne mladinske ustanove (npr. Josefinum otroški vrtec v Celovcu), obiskali celovško univerzo in se srečali z zastopniki mesta Celovca.

S kakšno pozornostjo tudi Korošci sledijo dogajanju v Nikaragvi pa je pokazala informativna prireditev o socialnem in političnem položaju Nikaragve, ki jo je v sredo zvečer v celovski mestni hiši obiskalo okoli 100 ljudi. Najprej sta Macia Ramirez Mercado in Adilia Maya novinarjem razložili socialni sistem Nikaragve. Povedano je bilo, da sistem socialnega oskrbovanja (zdravstvena oskrba je organizirana posebej) finančno vzdržujejo s prispevki delavcev, podjetij in države. Določene potrebe še krije finančno ministrstvo. Še posebnega pomena pa je na tem področju mednarodna pomoč, ki Nikaragvi omogoča, da kljub ogromnim sedstvom, ki jih mora vlagati v obrambo države, izgrajuje svoj socialni sistem. Zanimivo je bilo zvedeti, da se Cerkev v tej državi nikoli ni trudila za izgradnjo socialnih ustanov. Le maloštevilne kongregacije so izjema.

Pesmi iz
Nikaragve

Prva antologija nikaragvanske poezije je ravnokar izšla v Avstriji. V dunajski založbi (Europaverlag) je izšla zbirka 50 pesmi 30 pesnikov iz Nikaragve pod naslovom „Unter dem Flammenbaum“. Uvod je napisal Ernesto Cardenal, prevode pesmi (ki so objavljene tudi v originalnem španskem jeziku) pa je prispevalo 23 avstrijskih pesnikov.

Izdajatelj antologije sta „Grazer Autorenversammlung“ in „Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji“. Pobudo za antologijo je dal profesor Janko Messner, ob svojem obisku v Nikaragvi (1985), pri zbiranju in obdelavi materiala pa je pomagal Avstrijec Werner Hörtner, ki že leta širi vesti o revolucionarnem razvoju v tej srednjeameriški deželi.

Prevajalci so honorar za prepesnitve prepustili „Koroški solidarnosti z Nikaragvo“, ki ga bo dala na razpolago Združenju pisateljev Nikaragve.

Unter dem Flammenbaum, Gedichte aus Nicaragua, Europaverlag, 1986, 175 str.; 198.- šil.

Ponedeljek, 10. 11.: 9.00 Zrcalo tedna – 9.20 Neugaslo ognjišče, dokumentarna oddaja – 16.30 Mozaik – 17.25 Poročila – 17.30 Ringaraja v živalskem vrtu – 17.45 Smogovci – 18.15 Folklorni ansambel La Capouliero – 18.45 Risanke – 19.00 Podravski obzorik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Zlati fantje – 20.55 Aktualno – 21.55 Glasbeni večer – 22.45 Dnevnik.

Torek, 11. 11.: 9.00 Otroci in šola – 9.30 Poklici v živilski industriji – 16.25 Mozaik – 17.25 Poročila – 17.30 MPZ Zagorje '86 – 18.00 Periskop

– 18.45 Risanke – 19.00 Dolenjski obzorik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Hajduški gaj – 21.25 Izžrebane številke lota – 21.30 Integrali – 22.45 Dnevnik.

Sreda, 12. 11.: 9.00 Ivan Cankar: Hiša Marije pomočnice, drama – 16.15 Mozaik – 17.10 Poročila – 17.15 Slovenske ljudske pravljice – 17.35 Razbojniki iz Kardemome – 18.15 Ladje na Jadranu – 18.45 Risanke – 19.00 Obalnokraški obzorik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme –

Za socialne potrebe prebivalstva (na sliki ribiči ob jezeru Nikaragva) stari režim ni skrbel. Socialne ustanove ustanavlja šele nova vlada.

Trenutno je v Nikaragvi zaposlenih okoli 100 idealistov, ki pomagajo pri izgrajevanju socialnih in izobraževalnih ustanov, med njimi tudi Avstrijci.

Nadvse zanimivo predavanje o razmerju med državo in cerkvijo v Nikaragvi je imel innsbruški pater S. Kripp, ki deluje v Managvi kot svetovalec v socialnem ministrstvu Nikaragve. Nadvse pregledno je razložil, kako je vatikanska cerkev v tej državi okrepila tiste svoje predstavnike, ki zagovarjajo njeno trdo hierarhičnost nasproti tistim, ki jim je pri srcu ljudska cerkev! Predvsem je v svojem referatu opozarjal vse tiste, ki so pri nas solidarni z Nikaragvo, naj se otresejo dvojne morale, ki je zelo močno zasidrana v solidarnostnih vrstah. Kajti mnogi ljudje nasledajo protisandinistični propagandi in dogajanje v Nikaragvi merijo s čisto drugimi merili kot v Evropi. Vprašal je med drugim: „Kakšno bi bilo razburjenje po vsem svetu, če bi oborožene policiste, ki pretepajo demonstrante, pokazali iz Nikaragve in ne iz Wackersdorfa?“

Društvo „Koroška solidarnost z Nikaragvo/Kärnten Solidarität mit Nicaragua zbira trenutno sredstva za otroški vrtec v San Jeronimu!

Zaželeno so blagovne in finančne podpore.

● Podpore je treba prenakazati na konto:

Kärntner Sparkasse (BLZ 20 706) 100 1/04 9004.

Tudi sredstva, ki jih bodo zbrali na solidarnostni prireditvi na Dunaju 9. novembra, bodo dali na razpolago za otroški vrtec v San Jeronimu.

Na prireditvi bo nastopilo nad 20 avstrijskih umetnikov (med njimi tudi Alfred Hrdlicka, Erika Danneberg in Peter Turrini) bo 9. novembra 1986 med 16. in 20. uro, v avditoriju maximum tehnične univerze (1060, Getreidemarkt 9).

20.05 Vipavski nasmeh – 20.40 Nogomet, Anglija: Jugoslavija – 22.30 Dnevnik – 22.45 Kronika tedna domačega filma.

Četrtek, 13. 11.: 9.00 Otroci galerije – 16.00 Mozaik – 17.25 Poročila – 17.30 Že oglašja se klopotec – 17.45 Mladinski pevski festival '85 – 18.15 Delegatska tribuna – 18.45 Risanke – 19.00 Notranjski obzorik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Tednik – 21.05 Besedilovni utrinki – 21.15 Učitelj Louis Meissonnier – 22.15 Dnevnik – 22.30 Tri, igrani film.

Informacija je več kot senzacija

Novega naročnika/novo naročnico pridobil(a):

(ime in priimek)

(naslov)

(pošta)

Drucksache
Tiskovina

P. n.

Slovenski
VESTNIK

Postfach/poštni predal 408
9021 Klagenfurt/Celovec

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16.

Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16
Telefon
(0 42 22) 51 43 00-30 (Rado Janežič)
31 (Lubo Urbajs)
32 (Andrej Kokot)
33 (Vinko Wieser)
Teleks 42 20 86 sndk a

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171
61000 Ljubljana.

Letna naročnina: 2500 dinarjev.

„Brez zaljubljenec v šport ne gre, vendar...“

Krešimir in Rok Petrovič o smučanju in o sodelovanju s šentjanzčani

V Rožu in okolici postaja Športno društvo šentjanž vedno bolj privlačno za mlade smučarje in vedno bolj znano kot dober organizator koroških in mednarodnih tekem. Kot smo poročali že v minuli zimski sezoni se je šentjansko športno društvo tesno povezalo s smučarskimi strokovnjaki iz Slovenije. Med drugim jim stoji strokovno ob strani dr. Krešimir Petrovič, oče zmagovalca slalomskega svetovnega pokala 1986 Roka Petroviča.

Poleti, ko sta Krešimir in Rok Petrovič obiskala šentjanske športnike, smo se z njima pogovarjali o sodobnem smučarskem tekmovalstvu in o pogojih, ki so danes potrebni za uspešno klubsko delo.

Slovenski vestnik: S svojim znanjem podpirate športno društvo šentjanž. Društveno delo sloni predvsem na ravnih idealistov. Kakšne možnosti ima društvo in s katerimi izkušnjami jim lahko stojite ob strani?

Dr. Krešimir Petrovič: Tukaj je veliko talentiranih otrok, od katerih bi lahko nekateri bili tudi vrhunski tekmovalci. Z njimi je treba trdo delati, predvsem med osmim in desetim letom. šentjanž ima dve veliki možnosti: ima talentirane ljudi in tudi dovolj strokovnega kadra, ki se lahko povezuje z matično deželo in z avstrijskimi strokovnjaki. Mogoče bi moral klub to možnost še bolj izkoristiti! Kajti šport je mednarodni šport in tudi pri otrocih je treba najti primerjavo v tekmah. Najboljši na Koroškem še nič ne pomeni kaj posebnega, treba je biti najboljši v Avstriji pa še kje drugod.

Dejstvo je, da brez ljudi, ki so zaljubljeni v šport ne gre, vedno poganjajo kolesa naprej ljudje, ki imajo neko stvar radi in ki seveda ne gledajo samo na denar.

Vendar – v določeni fazi, ko se zahteva določena kvaliteta, je sama ljubezen premalo. Velik uspeh zahteva veliko večjo organiziranost kot pa majhen uspeh. 70% je organizacija, 30% ja pa vse ostalo. šentjanski klub se bo tu moral bolj ojačiti, drugače ne bo mogel prodreti. To pomeni, da se bo moral nekoliko bolj profesionalizirati in predvsem postaviti veliko bolj ambiciozne cilje. Ali jih doseže ali ne, je drugo vprašanje. Že to, da stremiš k njim, je splošna človeška vrlina. Najslabše v tem trenutku bi bilo zadovoljiti se z majhnimi koraki in z majhnimi cilji. Tukaj se mora miselnost šentjanskega kluba in Korošcev sploh nekoliko spremeniti, če hočete prodreti.

SV: Je pravilo, če rečem, da je potreben najmanj petleten načrt za doseg višjih ciljev?

Dr. Krešimir Petrovič: Najmanj petleten načrt. S petnajstim letom mora otrok praktično vse vedeti, s 16 leti pa mora trkati že na vrata raznih reprezentanc.

SV: Slišali smo, da je vaša prva knjiga o smučanju mednarodno precej odme-

otroka v širšem smislu, kot celotno osebnost. Skušaj dokazati, da uspeh na smučeh ni samo odvisen od tega, kako ste izvedli neko smučarsko storitev, ali koliko ste trenirali. Uspeh je odvisen od vrste drugih dejavnikov (fizioloških, psiholoških in socialnih problemov), ki se pojavljajo pri otrocih.

SV: To knjigo so prevedli v angleščino, dele tudi v francoščino italijanščino in japonščino. V pripravi je druga knjiga, kje je njeno težišče?

Dr. Krešimir Petrovič: Knjiga, ki jo pišem skupaj z Rokom in prof. Belaherjem, (ki je pri nas vodilni strokovnjak na področju smučarske tehnike) se ukvarja s sodobno tekmovalno tehniko in z metodiko učenja smučanja. Knjiga bo nova po svojem točnem pristopu oziroma njeni oceni razvoja sodobne slalomske in veleslalomске tehnike. Izšla bo v slovenščini in srbohrvaščini, prevedena pa bo v angleščino, francoščino in nemščino, verjetno pa prihodnje leto tudi v japonščino.

SV: Rok, povejte nam en primer novih spoznanj, ki jih obravnavate v knjigi.

Rok Petrovič: V knjigi bo slalomska in veleslalomska tehnika zadnjih dveh let najbolj precizno opisana. Sicer je laiku (predvsem v intervjujih) težko razložiti dogajanje na smučeh, v taki knjigi pa najdeš prave izraze, ki so kljub temu razumljivi širšemu krogu.

Pri sodobni tekmovalni tehniki je pospeševanje najzahtevnejša stvar, tako pri slalomu kot pri veleslalomu. Točno npr. opisujemo zavoj, vendar en sam zavoj niti ne more opisti, ker je vedno naslednji odvisen od prejšnjega. Dva zavoja skupaj tvorita šele eno celoto.

SV: Mednarodno žanjete priznanja, ker delate z individualnim treningom.

Rok Petrovič: Mislim, da je to edini pravilni pristop. Vsak mora vaditi po svojih zmogljivostih. Ne moreš zahtevati od dveh leti mlajšega ali starejšega iste stvari; kaj šele, če je več let razlike. Ne moreš od dveh zahtevati istih priprav, kaj šele istih rezultatov.

Vrhu tega je treba vnesti vsako sezono nov način treninga, da bi bil trening kvalitetnejši.

V bistvu je največja želja, da v novi sezoni preideš prejšnjo sposobnost, da se razvijaš naprej!

vala. Kaj je bistvo te knjige, da je imela takšen prodor?

Dr. Krešimir Petrovič: Prva knjiga, katere glavni avtor sem, je v toliko neobičajna, ker se ne ukvarja samo s tehniko smučanja, ampak skuša razumeti

Presenetljivo jasna zmaga Selanov proti Metlovi: Norbert Hribernik dal dva gola!

Sele – Metlova 4:2 (1:1)

Strelci golov: Hribernik (2), Wieser, Oraže; Kowatsch, Lippusch

V nedeljo so nogometaši iz Sel na domačem igrišču odigrali tekmo proti Metlovi in zmagali presenetljivo jasno s 4:2. Presenetljivo jasno predvsem zaradi tega, ker Selanom že dolgo ni več uspelo v eni sami igri zadeti v nasprotnikova vrata kar štirikrat, drugič pa tudi zaradi tega, ker je moštvo iz Metlove gotovo najbolj trdo moštvo celotnega prvega razreda D.

In tudi v igri na selskem igrišču so Metlovčani z nešportno igro skušali priti do uspeha, kar pa jim ni uspelo, saj je bil sodnik Martin Rupitsch zelo dober in je že kar od samega začetka naprej strogo razlikoval med nešportno in borbeno igro.

Toda sodnik si je moral ta ugled šele ustvariti. To pa mu je uspelo že kar v tretji minuti, ko je kaznoval nešportnost igralca Metlove z najstrožjo kaznijo: Selanom je prisodil enajstmetrovko, katero je Mirko Wieser tudi znal izkoristiti: 1:0 za Sele. Toda moštvo Metlove še ni resigniralo in do odmora priborilo še izenačenje.

V drugi polovici pa je igralo v bistvu samo še eno moštvo: Sele. V tem moštvu pa je izstopal še en igralec, namreč Norbert Hribernik, ki je očitno ta dan igral v svoji najboljši formi. Z dvema lepima zadetkoma je že predčasno zagotovil zmago Selanov, ki so povedli s 3:1 in si tako osvojili zanesljivo prednost. Na tem tudi

drugi zadetek Metlove ni mogel več kaj spremeniti, saj je Zdravko Oraže že kar navrh spet vzpostavil staro razliko in s tem tudi končni rezultat. Selani so torej slavili zmago v višini 4:2 in tako v prvenstvu osvojili enako število točk (namreč 18) kakor Železna Kapla, za katero so zdaj na drugem mestu na lestvici (le razmerje med streljenimi in dobljenimi goli ima Železna Kapla še boljše). Zmagovito moštvo pa je v tej igri podprlo tudi nad 250 gledalcev; dejstvo, katerega so bili igralci in blagajnik Selanov zelo veseli.

2. razred

Breitenegg – Žvabek 5:1 (2:0). Žvabek proti tretjevrščenemu moštvu iz Breitenegga ni imel niti najmanjše možnosti in jasno podlegel. Edini gol za Žvabek je dal Ludwig. Žvabek je zdaj 10. in s tem predzadnji.

Kapetan Nanti Olip o ciljih Selanov:

„Proti vsem pričakanjem smo na vrhu lestvice. Tega smo seveda zelo veseli, saj so nam celo prijatelji pred začetkom prvenstva prerokovali, da bomo po izpadu iz spodnje lige šli še razred nižje. Sami smo si bili pred začetkom prvenstva zastavili cilj, da se obratimo v 1. razredu, toda s takimi uspehi nismo računali. Jasno, da so naši cilji zdaj višji: v zadnjih dveh kolih jesenskega prvenstva hočemo ostati na vrhu lestvice, v vigredni sezoni pa med prvimi tremi. To bi bil za nas lep uspeh.“

NOGOMETNI
TERMINI

sobota, 8. 11. 1986:
Breže – SAK ob 14. uri
Breže p. 23 – SAK p. 23
ob 12. uri
Žitara vas – Sele ob 15. uri

nedelja, 9. 11. 1986:
Šmihel – Frantschach ob 14.30 uri
Pokrče – Železna Kapla
ob 13.45 uri
Bilčovs – Možberk ob 14. uri

Šah: Se SŠZ boji Wietersdorfa?

Po 27. oktobru 1985 in 27. aprilu 1986 zaseda prva ekipa šahovskega društva Slovenske športne zveze te dni tretjič v dobi svojega obstoja vrh lestvice enega razreda koroškega šahovskega prvenstva. V lanskem sezoni je to bilo po 3. in po zadnjem kolu v 2. razredu. Lanskega vodstva po visoki zmagi proti Liebenfeldu se slovenski šahisti ne spominjajo radi: v 4. kolu je namreč v Bilčovsu gostovala III. ekipa WSG Wietersdorfa in tej je kot edini uspelo, da je 10. novembra 1985 premagala športno zvezo, saj je SŠZ Cartrans podlegla Wietersdorfu s 4:2 in Slovenci so zdrsnili s prvega na 4. mesto.

Letos imamo na videz spet isto situacijo: po štirih kolih zaseda I. ekipa SŠZ kot novinec v 1. razredu prvo mesto in kot naslednji nasprotnik pride 15. novembra Wietersdorf v Bilčovs. Sicer je letošnji nasprotnik drugo moštvo – in ne kot lani tretje – Wietersdorfa in tudi na lestvici je napram lani (8. mesto) znatno boljše uvrščen (2. mesto), a te razlike slovenski šahisti vrednotijo pozitivno:

lani je Wietersdorf III igral proti izpadu in se je boril z vsemi silami; **lani** so šahirali igralci iz višjih razredov v III. moštvo Wietersdorfa; **lani** so igralci SŠZ podcenjevali nasprotnikovo in precenjevali lastno moč; **letos** so igralci SŠZ že „navajeni“ pozicije vodečega in niso več nervozni; **letos** pa vsej verjetnosti mladinski viceprvak Koroške, Helfried Wernigg ne bo igral, saj je manjkal že v tekmi s Celovcem-vzhod; **letos** se je povečalo število igralcev od 6 na 8, kar pomeni, da igra pri SŠZ dva izkušena šahista več (Herbert Rulitz 1722 in dr. Joži Amrusch 1693), pri Wietersdorfu pa dva novince;

Cilj slovenske ekipe je, da se revanšira za lanski „spodrseljaj“, vodstvo društva pa zahteva zmago!

Prvi trije 1. razreda-vzhod z oceno desk:
1. SŠZ Cartrans I 4 3 1 0 29,5 (890)
2. WSG Wietersdorf II 4 4 0 0 29,5 (862)
3. Wolfsberger AC II 4 3 1 0 26,5 (780)

Mnenji pred tekmo:

Justin Polanšek (SŠK „Obir“): „Če SŠZ premaga tudi Wietersdorf, bo gotovo postala prvak v prvem razredu.“

Ivan Lukan* (sekciji vodja SŠZ):

„Treba je samo, da pride Wietersdorf brez Wernigga v Bilčovs – potem jih bomo pošteno natolkli!“

Šahovska rubrika

(urja Silvo Kovač, Idrija)

ALEKSANDROV – JEGORCEV (SZ 1978)

a b c d e f g h

Nasprotnika sta kar najbolje postavila svoje figure in poskrbela za varnost kraljev, čeprav ima črni več možnosti, saj ima odprto f-linijo in lovski par. Kako je črni, ki je na potezi, uveljavil svojo pozicijsko prednost je tokrat naloga reševalcev.

Rezultati slovenskih moštev

Carinthia – ZSM Škocijan 7:3. Točke za ZSM: Jernej (1), Luschnik (1), Sadnikar (1).

Sele I – ESV šentvid 5:5. Točke za Sele: Novak (2), Mirko Oraže (2), Novak/Mirko Oraže (1).

TTSV Straßburg – NTK Celovec 6:4. Točke za NTK: Kupper (3), Kompein (1).

SŠK Obir – TTSV Straßburg 7:3. Točke za Obir: Zdravko Smrtnik (3), Vladimir Smrtnik (2), Haderlap (2).

TTC Gurnitz – Sele I 1:9. Točke za Sele: Novak (3), Mirko Oraže (3), Zdravko Oraže (2), Novak/Mirko Oraže (1).

NTK Celovec – Carinthia 3:7. Točke za NTK: Kupper (3).

Sele – Landskron 5:0 (ženska liga). Točke za Sele: Fojka (2), Marti Oraže (2), Fojka/Marti Oraže (1).

K situaciji

Selani v vseh razredih, v katerih sodelujejo, zanesljivo vodijo na

lestvici. Izguba točke proti ESV tudi prvemu moštvu Selanov ni škodovala, saj so se že kar v naslednji igri spet s polno paro lotili dolge poti do naslova prvaka. Presenetilo je le, da je Novak (Sele) izgubil svojo prvo tekmo prvenstva – in to prav proti najslabšemu igralcu ESV. Presenetljivo v vodstvu tudi ženske iz Sel. SŠK Obir počasi leze lestvico navzgor, medtem ko se v tretjem razredu ZSM in NTK ne borita preveč srečno. Tako je vsaj NTK v okviru prvenstva napravil že tri točke, ki bi mu zadostovale za tretje mesto na lestvici.

Naslednje tekme:

ZSM – Grebinj (pe, 19), Sele II – ATSV Wolf-sberg (pe, 19.30), Grebinj – NTK Celovec (po, 19) ter Sele – Liebenfeld (ženske, če, 19).

Biljard: Slovenci nesrečno zgubili

Pretekli teden je 1. Slovenski biljard klub Celovec odigral svojo prvo prvenstveno tekmo s tretjim moštvom Sinče vasi in skupno zgubil tekmo 3:1. Rezultat je sicer jase, toda slovenski biljardisti so imeli dosti možnosti za zmago, ki pa so jih napravili vsi po vrsti predvsem potem, ko je Marko Krištof, ki ni in ni našel forme, napravil nekaj stoodstotnih priložnosti. Gusti Serajnik, Vinko Kušec, predvsem pa mlada igralca Aleksander in Georg Novak pa niso mogli več nadoknaditi zaostanka, čeprav so se zelo trudili.

Vsekakor pa ta zgubljena igra ni konec zavzetosti igralcev kluba, saj se vsi hočejo rehabilitirati že danes, 7. 11., ko bodo v Mladinskem domu igrali tekmo s tretjim moštvom Labota. (Gledalci so seveda prisrčno vabljeni!)

SLOVENSKI VESTNIK 40 LET

V okviru nagradnega tekmovanja v pridobivanju novih naročnikov naročam „Slovenski vestnik“ in prosim, da mi list pošiljate na naslednji naslov:

Ime in priimek

naslov

pošta

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete račun in položnico.

(kraj in datum)

(podpis)

Pridobivaj nove naročnike